

HELSINGIN KAUPUNGIN

Vuoden 2025 talousarvion noudattamisohjeet

Kaupunginhallitus 2.12.2024

Julkaisija Helsingin kaupunginkanslia
Osoite PL 20 (Pohjoisesplanadi 11–13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Puhelin (09) 310 2505

2.12.2024

MÄÄRÄAJAT

- 31.1.2025 Lauta- ja johtokuntien hyväksyttävä alaiselleen toiminnalle tulosbudjetti ja toimintasuunnitelma. Asiasta toimitetaan virallinen päätös Ahjoon.
- E3-ennusteen määräpäivään mennessä Kanslian ja toimialojen on toimitettava vuoden 2025 talousarvion käyttötalouden määrärahojen ylitysesitykset (ml. sitovan toimintakatteen alittamisesitykset) sekä käyttötarkoituksen muutosesitykset kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolle, lisäksi virallinen esitys Ahjoon.
- 23.1.2026 Kanslian, toimialojen ja liikelaitosten on toimitettava selvitykset toteutumatta jääneistä sitovista toiminnan tavoitteista kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolle, lisäksi virallinen esitys Ahjoon.

SISÄLLYSLUETTELO	Sivu
1 JOHDANTO	1
2 KESKEISIÄ MUUTOKSIA NOUDATTAMISOHJEISSA	4
3 TALOUTTA JA TOIMINTAA KOSKEVAT OHJEET JA SÄÄNNÖT	5
3.1 KUNTALAKI	5
3.2 TALOUDEN ERIYTTÄMINEN SOSIAALI-, TERVEYS- JA PELASTUSTOIMEN UUDISTUKSEN LAINSÄÄDÄNNÖN PERUSTEELLA	5
3.3 KIRJANPITOLAUTAKUNNAN HYVINVOINTIALUE- JA KUNTAJAOSTON OHJEET JA LAUSUNNOT	6
3.4 HALLINTOSÄÄNTÖ	6
4 TULOSBUDJETIT JA TOIMINTASUUNNITELMAT	7
5 KAUPUNKISTRATEGIAN 2021–2025 TOTEUTTAMINEN	8
6 TALOUSARVION SITOVIUS, TALOUSARVIOON TEHTÄVÄT MUUTOKSET JA TALOUSARVION SEURANTA	9
6.1 KÄYTTÖTALOUDEN MÄÄRÄRAHAN SITOVIUS JA YLITTÄMINEN	9
6.2 MÄÄRÄRAHOJEN KÄYTTÖTARKOITUKSEN MUUTOKSET	10
6.3 INVESTOINTIMÄÄRÄRAHOJEN SITOVIUS JA YLITTÄMINEN	10
6.4 VIIVÄSTYNEIDEN INVESTOINTIHANKKEIDEN MÄÄRÄRAHAT	10
6.5 KIRJANPITO, TALOUSSUUNNITTELUJÄRJESTELMÄ JA TALOUSARVION TOTEUTUMISEN SEURANTA	11
Linjauksia kaupungin kirjanpitokäytännöstä	11
Välitilinpäätös, neljännesvuosikatsaukset ja kirjanpidon kuukausikatkot	12
Talousarvion toteutumisennuste	12
Valtion talousraportointi	13
Kilpailuneutraaliteetin edellyttämä kirjanpito	14
6.6 MAKSUVALMIUSENNUSTE	14
7 INVESTOINNIT JA TILAT	15
7.1 INVESTOINTIHANKKEIDEN OHJAUS	15
Kaupunkiliikenne Oy:n investointien ohjaus ja kaupungin päätöksenteko	17
7.2 HANKKEIDEN RAHOITUS	17
7.3 TOIMITILOISTA LUOPUMINEN	17
7.4 TOIMITILOJEN VUOKRAAMINEN JA MAANVUOKRASOPIMUKSET	18
7.5 PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEET	18
7.6 IRTAIMISTON HANKINTA-ARVOT	19
7.7 INVESTOINTEIHIN KOHDISTUVAT AVUSTUKSET JA NIIDEN KÄSITTELY TALOUSARVIOSSA JA KIRJANPIDOSSA	20
8 HENKILÖSTÖ	21
8.1 HENKILÖSTÖSUUNNITTELU JA TEHTÄVIEN TÄYTTÄMINEN	21
8.2 SIJAISUUDET	21
Sijaisuuksien hoitamisen periaatteet	21
Vuokratyövoiman käyttö	21
8.3 OSAAMISEN KEHITTÄMINEN	21
8.4 HENKILÖSTÖN ONNISTUMISEN JOHTAMINEN JA TYÖHYVINVOINTI	22
8.5 HENKILÖSTÖJOHTAMISEN KOKONAISUUDISTUS	23
8.6 HENKILÖSIVUKULUT	23

8.7 PALKKA JA PALKITSEMINEN	24
Palkankorotukset.....	24
Suoritusperusteinen palkitseminen	25
Ideapalkitseminen	26
Henkilöstöedut	26
Seuranta ja raportointi.....	26
8.8 TEHTÄVÄNIMIKKEET JA VIRKAMUUTOKSET	27
8.9 VAKANSSIREKISTERI.....	27
8.10 ULKOMAILTA REKRYTOINTI	27
8.11 PALVELUSSUHDEASUNTOJEN VUOKRASUBVENTIOIDEN MAKSAMINEN SIIRTYMÄAIKANA	28
8.12 HENKILÖSTÖN SISÄINEN LIIKKUVUUS	28
8.13 TYÖTTÖMIEN TYÖNHAKIJOIDEN TYÖLLISTÄMINEN	28
9 ERILLISOHJEET	30
9.1 HANKINTOJEN SÄÄNTELY JA OHJEISTUS	30
Hankintakäsikirja	30
Hankintavaltuudet/-oikeudet	30
Hankinnat viranhaltijan vastuulla	31
Tilausvaltuudet/-oikeudet	31
Hankintapäätöksen muoto	31
Hankintapäätöksen sisältö	32
Tilauksen muoto	32
Tilauspäätöksen sisältö	32
Laskutus	32
9.2 AUTOJEN HANKINTA.....	33
9.3 KAUPUNGIN OMAN TOIMINNAN KILPAILUTTAMISEN PERIAATTEET	34
9.4 SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA	34
9.5 SOPIMUSTENHALLINTA.....	35
9.6 VAKUUTUSRAHASTOMAKSUT	35
9.7 LEASINGRAHOITUKSEN KÄYTTÖ	36
9.8 LUOTTOTAPPIOT	37
9.9 LUOTTOKORTTIEN KÄYTTÖ	37
9.10 KAUPUNGIN PANKKITILIT	37
9.11 DIGITALISAATIO JA TIETOHALLINTO	37
9.12 LASKUTUS JA PERINTÄ	39
9.13 AVUSTUSTEN MYÖNTÄMINEN.....	40
9.14 VALTIONTUKIARVIOINTI	40
9.15 KEHITTÄMISHANKKEET, JOTKA TOTEUTETAAN ULKOPUOLISELLA RAHOITUKSELLA.....	40
9.16 SPONSORIRAHAN KÄYTTÖSTÄ	42
9.17 JÄSENYYYDET.....	43
9.18 INNOVAATORAHASTON KÄYTTÖ.....	43
9.19 OSALLISUUSRAHASTON KÄYTTÖ	43

Liite 1 Noudattamisohjeisiin liittyviä päätöksiä

2.12.2024

---

1 JOHDANTO

Helsingin kaupungin talousarvion rakenne 2025

Talouden ohjauksessa ja suunnittelussa Helsingin kaupungin taloutta tarkastellaan kahdessa kokonaisuudessa: talouden tunnuslukujen näkökulmasta muihin kuntiin vertautuva Kunta-Helsinki ja valtion rahoittama sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala (sotepe).

Talouden raportoinnissa Helsingin kaupungin taloutta tarkastellaan kolmessa kokonaisuudessa: Helsinki yhteensä, Kunta-Helsinki sekä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala (sotepe). Helsingin kaupungin tilinpäätös koostuu näistä kolmesta kokonaisuudesta tehdyistä erillistilinpäätöksistä.

Huolimatta siitä, että sosiaali-, terveys- pelastuspalvelujen rahoitus tulee valtiolta, Helsinki on yksi kaupunki ja talousarvion 2025 noudattamisohjeet velvoittavat myös sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialaa. Ohjeissa on erikseen mainittu, jos asiaa sovelletaan poikkeavasti sotepe-toimialaan tai mikäli asiassa on erityisesti sotepe-toimialalla huomioitavia näkökohtia.

Toimintaa ja taloutta koskevat erillisohteet perustuen kaupunginhallitusryhmien talousarvioneuvottelujen neuvottelutulokseen 27.10.2024:

Kaupunkiympäristön toimiala johdolla yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa koordinoidaan Hekan liiketilojen vuokraamisen malli uudistaminen. Tehdään selvitys Hekan liiketilojen vuokrauksen organisoinnin mallista helmikuun loppuun mennessä. Vaihtoehtoina analysoidaan vaihtoehto, jossa tilojen vuokraus siirretään Hekalle, muina vaihtoehtoina analysoidaan erillinen nettobudjetoitu kokonaisuus Kympin tilapalveluissa tai kaupungin oma erillinen yhtiö. Kaikkien mallien tavoitteena on nykyisestä reilun kahden miljoonan subventiosta luopuminen ja puolen miljoonan tuoton saavuttaminen. Maaliskuussa tehdään päätökset valitusta etenemistavasta ja viedään muutos läpi ripeästi.

Kaupunkiympäristön toimialan johdolla yhteistyössä talous- ja suunnitteluosaston kanssa uudistetaan pysäköintiratkaisujen ohjausta käynnissä olevan kokeilun jatkotyönä Hakamäentien eteläpuolella ja Pasilassa. Tuodaan esitys lautakuntaan loppukeväästä. Esityksessä varmistetaan, että kaavoissa on riittävä varaus pysäköintiin, jolla voidaan varmistaa, että tarvitsevilla on aina mahdollisuus hankkia parkkipaikka.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla nostetaan kirjastojen omatoimiaukioloaikoja 20 prosenttiin.

2.12.2024

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla nostetaan maksutulokertymää 4 miljoonalla eurolla vuoden 2027 loppuun mennessä (sis. mm. dynaamisen hinnoittelun lisääminen).

Kaupunginkanslian henkilöstöosastolla valmistellaan tulostavoitteellisen urakka- ja palkkiopalkkamallin käyttöönotto.

Kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolla toteutetaan liikelaitosten johtamismallin uudistaminen, jolla tavoitellaan pysyvää 3 miljoonan euron palvelukustannusten laskua kaupunkitasolla.

Kaupunkiympäristön toimialan johdolla yhteistyössä kaupunginkanslian sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa käynnistetään kahden uuden vetovoimaisen teemaleikkipuiston suunnittelu: yhden keskusta-alueelle keskustan vetovoiman nostamiseksi ja toisen yhdelle Helsingin esikaupunkialueelle. Suunnittelu tehdään laajassa yhteistyössä kaupungin sisällä ja ulkoisten kumppanien kanssa.

Kaupunkiympäristön toimialalla etsitään tapa mattolaitureiden säilyttämiseen ja ympärivuotiseen käyttöön.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan johdolla yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa tehostetaan yleisten ranta-alueiden kunnossapitoa mm. nopeuttamalla hylättyjen veneiden poistoa.

Kaupunkiympäristön toimialan johdolla yhteistyössä kaupunginkanslian sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa viedään eteenpäin Käpylän urheilupuiston kokonaisuudistuksen suunnittelua ja toteutusta. Tavoitteena on saada alue nykyistä tehokkaampaan käyttöön liikunnalle ja mahdollistaa alueella myös suurten tapahtumien järjestäminen.

Kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosasto käynnistää kaupunkiyhteisesti toimet, joilla puretaan esteitä ja parannetaan pienten ja keskisuurten yritysten edellytyksiä osallistua hankintaprosesseihin

Kaupunginkanslian henkilöstöosaston koordinoimana seurataan aikuiskoulutustuen lakkauttamisen vaikutuksia henkilöstön saatavuuteen ja kehittää monipuolisesti henkilöstön koulutusmahdollisuuksia sekä oppisopimustarjontaa, huomioiden erityisesti aikuiskoulutustukea hyödyntäneitä aloja.

Kaupunginkanslian johdolla yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa varmistetaan yritysten toimintaedellytykset keskusta-alueella hyödyntäen käynnissä olevat prosessit.

Kaupunginkanslian henkilöstöosaston koordinoimana siirrytään työsuhdepyöriin nykyisen polkupyörän hankinnan tukemisen sijasta.

2.12.2024

Kaupunginkanslian henkilöstöosaston koordinoimana valmistellaan vuoden 2025 palkkakehitys- ja pitovoimaohjelma (5 M€), sisältäen 0,5 M€ Allianssi-tilauskoulutuksen varhaiskasvatuksessa.

Korkeasaaren eläintarhan säätiön koordinoimana toteutetaan luonnonvaraisten eläinten eläinpelastus mallilla, jossa vastuu jakautuu Korkeasaarelle ja Vapaapalokunnille. Lisämäärärahalla resursoidaan Vapaapalokunnille tarkoitusta varten uusi ajoneuvo ja kasvatetaan Korkeasaaren tukea (0,15 M€) tarkoitusta varten. Seurataan mallin toimivuutta suhteessa tarpeeseen.

Kaupunginkanslian koordinoimana myönnetään määrärahan korotuksen mukaisesti asukasosallisuuden avustuksia 0,1 M€, sis. pienavustukset 0,05 M€.

Kaupunginkanslian koordinoimana myönnetään määrärahan korotuksen (20%) mukaisesti Hyte-avustuksia.

Kaupunginkanslian koordinoimana varmistetaan Hekan ja Hason yhtiöiden koko taloutta koskevien vuokria ja vastikkeita kohtuullistavien sopeuttamisohjelmien määrätietoinen läpivienti. Varataan Hekan ja Hason pääomitukseseen kolmen vuoden näkymälle enintään 6 miljoona euroa. Varattua rahoitusta ei käytetä myöhempinä vuosina, jos vuokrien tai vastikkeiden korotuspaineet pienevät esimerkiksi korkotason tai kulujen laskun seurauksena.

Kaupunginkanslian johdolla yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa selvitetään perusteellisesti millä edellytyksillä voitaisiin mahdollistaa keskustan huoltotunnelin käyttöä myös läpiajoväylänä.

2.12.2024

---

2 KESKEISIÄ MUUTOKSIA NOUDATTAMISOHJEISSA

Alla on listattuna joitakin keskeisiä muutoksia noudattamisohjeissa.

Johdannossa (luku 1) on listattu toimintaa ja taloutta koskevat erillisohteet perustuen kaupunginhallitusryhmien talousarvioneuvottelujen neuvottelutulokseen 27.10.2024.

Pääsääntöisesti talousarvion määrärahan ylitysoikeuksia ei myönnetä. Mikäli toimialat eivät kykene toimimaan kaupunginvaltuuston 27.11.2024 hyväksymän talousarvion puitteissa, on lautakuntien hyväksymien ylitysesitysten oltava viimeistään E3-ennusteen määräpäivään mennessä kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolla. Määrärahan ylitysesityksessä on selvitettävä myös tehdyt korjaavat toimenpiteet sekä ylityksen vaikutus toiminnan tavoitteisiin ja tuloarvioihin.

Kunnilla ja hyvinvointialueilla on lakisääteinen velvollisuus raportoida taloustietonsa Valtiokonttorin kuntien ja hyvinvointialueiden taloustietopalveluun. Valtiovarainministeriö antaa vuosittain asetukset kunnan ja hyvinvointialueen taloustietojen toimittamiseen sovellettavista tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista. Valtioneuvoston asetuksilla säädetään tietojen toimittamisen aikatauluista. Lakisääteisten aikataulujen takia vuoden toisen talousarvion toteutumisenennusteen palautuspäivämäärää joudutaan aikaistamaan siten, että vuoden 2025 talousarvion toisen toteutumisenennusteen syöttöpäivämäärä on **15.8.2025**.

Luvussa 7.1. ohjeistusta koskien sitä, että toimialojen palveluverkkosuunnittelussa noudatetaan kaupunkiyhteisiä taloudellisia periaatteita.

Kaupungin kaikkia investointiluokkia koskevat erillisohteet (Investointiohteet 1.10.2024) hyväksyttiin rahoitusjohtajan päätöksellä 17.10.2024 §61. Investointiohteet sisältävät Helsingin kaupungin keskeiset investointien määrittelyyn, suunnitteluun, ohjelmointiin ja päätösten valmisteluun sekä investointien aktivointeihin ja poistoaikoihin liittyvät ohjeistukset. Investointiohteissa määritellään myös minimivaatimukset investointien päätösesityksissä esitettävistä käyttötalousvaikutuksista.

Henkilöstöosuutta on päivitetty mm. liittyen ulkomailta rekrytointiin, henkilöstön sisäiseen liikkuvuuteen sekä työttömien työnhakijoiden työllistämiseen.

Digitalisaatio ja tietohallinto -osuus on päivitetty. Toimialojen vuoden 2025 talousarvioehdotuksen yhteydessä laadittu esitys tietokoneohjelmistoinvestoinneista -excel tulee toimimaan Master-tiedostona ennusteiden 2025 sekä tulevien vuosien talousarviovalmistelussa.

EU-hankkeet ja muulla ulkopuolisella rahoituksella rahoitettavat kehityshankkeet -osiota on päivitetty.

2.12.2024

---

3 TALOUTTA JA TOIMINTAA KOSKEVAT OHJEET JA SÄÄNNÖT

Taloudenhoitoa ja sen järjestämistä ohjaavat kuntalain 13 luku, kirjanpitolaki ja -asetus, kirjanpitolautakunnan ja sen hyvinvointialue- ja kuntajaoston antamat ohjeet, laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä Uudellamaalla, hallintosäännön luku 20, talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2025–2027 (Kvsto 27.11.2024), poistosuunnitelma (Kvsto 29.11.2006 ja 20.1.2016) sekä Jhs (Julkisen hallinnon suositukset) suositus 199 kunnan talousarviosta ja taloussuunnitelmasta.

3.1 Kuntalaki

Kunnan ja kuntayhtymän taloutta koskevat säännökset on koottu kuntalain (410/2015) 110–120 pykälisiin. Valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta (KuntaL 14 §).

Talousarvion valmistelusta vastaa kunnanhallitus sekä kukin toimielin omalla tehtäväläueellaan (KuntaL 39 §). Kunnallisessa liikelaitoksessa valmistelusta vastaa johdokuva (KuntaL 67 §). Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarvioon sisällytetään tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan ja kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan (KuntaL 110 §).

3.2 Talouden eriyttäminen sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen uudistuksen lainsäädännön perusteella

Lain sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla 20 § mukaan Helsingin kaupungin tulee eriyttää sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen talous talousarviossa ja kirjanpidossa. Helsingin kaupunki ei saa käyttää muuhun toimintaansa sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämiseen maksettavaa valtion rahoitusta, perimiään asiakasmaksuja tai muita näihin tehtäviin kohdistuvia tuottoja. Lainsäädäntö ei määrittele miten Helsingin sisäinen hallinto järjestetään tai miten kustannukset vyörytetään, kunhan lainsäädännön mukainen talouden eriyttäminen toteutuu.

Talouden eriyttämisvelvoitteen vuoksi kaupunginkanslian tai toimialojen tuottaessa sotepe-toimialalle palveluja tai tietojärjestelmiä, tuottamisesta tehdään yhteistyösopimus ja yhteistyösopimukseen perustuen laskutetaan sotepe-toimialaa. Samoin

2.12.2024

---

toimitaan, jos sotepe-toimiala tuottaa palveluja tai tietojärjestelmiä kaupunginkanslialle tai muille toimialoille. Mikäli sotepe-toimiala vastaa sotepe lainsäädännön mukaan palvelun järjestämisestä, sotepe määrittelee palvelutason erillislainsäädäntöön pohjautuen. Mikäli palvelu, tietojärjestelmä tms. on kaupunkiyhteinen, osallistuu sotepe-toimiala yhtenä toimialana aiheutuviin kustannuksiin. Liikelaitokset ovat osa kaupunkikokonaisuutta ja yhteisesti sovitut periaatteet liikelaitosten palvelujen käytöstä sekä tehdyt sitoumukset ja sopimukset koskevat myös sotepe-toimialaa.

3.3 Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston ohjeet ja lausunnot

Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto antaa ohjeita ja lausuntoja kuntalain ja hyvinvointialueesta annetun lain kirjanpitoa, tilinpäätöstä, konsernitilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevien säännösten sekä tilinpäätöstietoja koskevien valtioneuvoston asetusten soveltamisesta. Jaoston antamat ohjeet ja lausunnot ovat osa kuntien ja hyvinvointialueiden hyvää kirjanpitotapaa. Kuntien ja hyvinvointialueiden yleisohjeet ja lausunnot ovat kirjanpitolautakunnan sivuilla: <https://kirjanpitolautakunta.fi/hyvinvointialue-ja-kuntajaosto>

Hyvinvointialue- ja kuntajaoston yleisohjeet ovat sitovia. Lisäksi aiheisiin liittyy kaupungin omaa tarkentavaa ohjeistusta. Osa kaupungin omasta ohjeistuksesta on koottu liitteeseen 1.

3.4 Hallintosääntö

Hallintosäännössä on määritelty mm. taloudenhoidon toimintaperiaatteet sekä annettu määräyksiä muun muassa kaupunkistrategiasta, talousarviosta ja taloussuunnitelmasta ja taloudenhoidosta. Hallintosääntöä on noudatettava kaupungin talouden suunnittelussa. Hallintosäännön mukaan tarkemmat ohjeet talousarvion täytäntöönpanoksi annetaan vuosittain talousarvion noudattamisohjeissa. Kaupunginhallitus, rahoitusjohtaja ja taloushallintopalveluliikelaitoksen toimitusjohtaja antavat tarkempia ohjeita kaupungin taloudenhoidosta.

2.12.2024

---

4 TULOSBUDJETIT JA TOIMINTASUUNNITELMAT

Lautakunnat ja johtokunnat valvovat, että niiden alainen toiminta on kaupunkistrategian ja talousarvion sekä kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen asettamien tavoitteiden mukaista. Hallintosäännön mukaan toimialalautakunnat (10 luku 1§ 4 kohta) ja liikelaitoksen johtokunnat (11 luku 1§ 3 kohta) päättävät alaiselleen toiminnalle tulosbudjetin ja toimintasuunnitelman, jotka sisältävät talousarvioon perustuvat tulostavoitteet, tarvittavat toimenpiteet ja resurssit sekä toiminnasta kertyvät tulot ja aiheutuvat menot.

Lauta- ja johtokunnat hyväksyvät tulosbudjetit viimeistään 31.1.2025 mennessä. Tulosbudjetit on lähetettävä tiedoksi kaupunginkansliaan talous- ja suunnitteluosastolle. Lautakunnan tulosbudjetit esitetään vähintään palvelutasolla, mutta lautakunnan päätöstaso tulosbudjetista voidaan valmistella palvelukokonaisuustasolla. Tulosbudjetit on vietävä Tasku-taloussuunnittelujärjestelmään palvelutasolla välittömästi tulosbudjetin hyväksymisen jälkeen.

Tulosbudjettien ja toimintasuunnitelmia valmistelusta on ohjeistettu talousarvioehdotuksen 2025 raamissa ja laatimisohejeissa (Khs 10.6.2024).

Vuoden aikana kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja lautakuntien päättämät määrärahamuutokset, -siirrot ja ylitysoikeudet viedään talouden suunnittelujärjestelmään (Taskuun). Määrärahamuutosten pohjalta tulee myös tulosbudjetti päivittää talouden suunnittelujärjestelmiin. Ennen tulosbudjettien päivittämistä tulee toimialojen, virastojen ja liikelaitosten olla yhteydessä kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastoon.

2.12.2024

---

5 KAUPUNKISTRATEGIAN 2021–2025 TOTEUTTAMINEN

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 13.10.2021 (§ 293) kaupunkistrategian vuosiksi 2021–2025. Kaupunkistrategia on lähtökohtana valmisteltaessa valtuustokauden talousarvioita, tulosbudjetteja ja toimintasuunnitelmia.

Kaupunginvaltuusto päätti myös, että strategian toteuttamista arvioidaan ja seurataan osana vuosittaista talouden ja toiminnan seurantaa, jatkuvasti päivittyvällä ja kaupunkilaisille läpinäkyvällä strategisten mittareiden seurannalla sekä kaupunginvaltuuston arviointikeskusteluihin valtuustokauden puolivälissä ja lopussa.

Toimialojen, virastojen, liikelaitosten ja tytäryhteisöjen tulee toteuttaa kaupunkistrategian linjauksia toiminnassaan. Strategian painopisteet sekä strategisten ohjelmaryhmien teemat muodostavat perustan kaupunkiyhteiselle talouden ja toiminnan sekä henkilöstön onnistumiskeskustelujen suunnittelulle. Strategian toimeenpanoa koskevassa päätöksessään kaupunginhallitus (kh 4.4.2022 §254 ja 5.6.2023 §384) totesi, että kaupunkistrategiaa toteutetaan valtuustokaudella 2021–2025 viidellä strategisella poikkihallinnollisella ohjelmalla, jotka ovat:

1. Vastuullinen ja kestävä talous
2. Kunnianhimoinen ilmastovastuu
3. Viihtyisä kaupunki
4. Segregaation ehkäiseminen sekä
5. Henkilöstön saatavuus.

Kaupunkistrategiaa toimeenpannaan talousarviotavoitteilla ja määrärahoilla. Tavoitteiden toteumaa seurataan säännöllisesti osana talouden ja toiminnan seurantaa.

Toimialojen tulee huomioida strategia-arvioinnin pohjalta puolivälisarviointitarkastelussa kaupunkiyhteisesti tunnistettuja 2021–2025 toimenpiteitä osana talousarvionsa toimeenpanoa. Toimintasuunnitelmiin tulee sisällyttää tiivistelmä, joka sisältää keskeisimmät toimenpiteet vuonna 2025 strategian toteuttamiseksi sekä keskeisimmät toimialatason strategiamittarit. Alkuvuodesta 2025 viimeistellään strategiakauden 2021–2025 arviointi. Strategiakauden vaihtuessa arvioidaan keskeisimmät nykyistä strategiakautta koskevat suunnitelmat ja ohjelmat.

Uuden strategian valmistelu käynnistetään uuden valtuuston kanssa heti valtuustokauden alkaessa kesäkuussa 2025. Toimialojen, virastojen ja liikelaitosten tulee huomioida, että strategiakauden vaihdos vaikuttaa toimintasuunnitelmien painopisteisiin jo loppuvuodelle 2025. Uuden 2025–2029 strategian tavoitteiden toimeenpanosta linjataan loka-marraskuulle 2025 suunnitelman mukaan päätettävällä kaupunginhallituksen kaupunkistrategian toimeenpanopäätöksellä.

2.12.2024

---

6 TALOUSARVION SITOVUUS, TALOUSARVIOON TEHTÄVÄT MUUTOKSET JA TALOUSARVION SEURANTA

Kaupungin toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää kaupunginvaltuusto.

6.1 Käyttötalouden määrärahan sitovuus ja ylittäminen

Kaupunginvaltuustoon nähden sitova erä on bruttobudjetoiduilla yksiköillä menojen yhteissumma (=määräraha) ja nettobudjetoiduilla yksiköillä toimintakate. Liikelaitoksia sitovat erät on esitetty talousarviossa liikelaitoksen perustelutekstissä sekä talousarvion tuloslaskelmaosassa. Talousarvion avustusliitteessä (talousarvion liite 1) on erikseen määritelty yhteisöille myönnettävät sitovat määrärahat.

Bruttobudjetoidut yksiköt eivät voi ylittää sitovaa määrärahaa ilman kaupunginvaltuuston päätöstä. Myös nettobudjetoitujen yksiköiden sitovan toimintakatteen alittamista koskeva talousarvion muutos on tehtävä kaupunginvaltuustossa. Toimintakatteen seuranta suoritetaan kirjanpidollisella tarkkuudella, ei talousarvion seurannassa käytetyllä 1 000 euron tarkkuudella.

Määrärahojen riittävyyteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Toiminta on suunniteltava siten, että talousarvioon merkitty määräraha varmasti riittää. Valvontavastuu kuuluu määrärahan käyttäjien ja käytöstä vastaavien henkilöiden ohella toimialajohtajille, liikelaitosten toimitusjohtajille ja virastopäällikölle sekä lauta- ja johtokunnille.

Pääsääntöisesti talousarvion määrärahan ylitysoikeuksia ei myönnetä. Mikäli toimialat eivät kykene toimimaan kaupunginvaltuuston 27.11.2024 hyväksymän talousarvion puitteissa, on lautakuntien hyväksymien ylitysesitysten oltava viimeistään E3-ennusteen määräpäivään mennessä kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolla. Määrärahan ylitysesityksessä on selvitettävä myös tehdyt korjaavat toimenpiteet sekä ylityksen vaikutus toiminnan tavoitteisiin ja tuloarvioihin.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan määrärahojen sitova taso on toimintakate. Mikäli toimintakatteen arvioidaan toteutuvan talousarviota heikompana, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hakee kaupunginvaltuustolta toimintakatteen alitusoikeutta. Perustelut syytä alitusoikeuden hakemiselle ovat mm. valtion lisärahoitus tai talousarviota parempi tilikauden tulos. Alitusoikeutta haettaessa on huomioitava lainsäädännön veloitteet alijäämän kattamisesta. Lainsäädäntöön pohjautuvaa lisärahoitusta varten sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan tulee esittää kaupunginvaltuustolle mahdollinen hakemus perusteluineen.

2.12.2024

Toimialojen, virastojen ja liikelaitosten sitovat toiminnan tavoitteet on erikseen määriteltä talousarviossa ao. toimialan ja liikelaitoksen kohdalla. Sitova tavoite katsotaan toteutuneeksi, jos kaikki sen talousarviossa määritellyt mittarit toteutuvat. Selvitykset toteutumatta jääneistä sitovista toiminnan tavoitteista on oltava kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolla 23.1.2026. Toteutumatta jääneistä sitovista toiminnan tulee lisäksi laatia virallinen esitys Ahjoon. Sitovia toiminnan tavoitteita koskevassa muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutus määrärahoihin.

Selvitys toteutumatta jääneistä sitovista toiminnan tavoitteista on esitettävä kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi ennen tilinpäätöksen allekirjoittamista kaupunginhallituksessa. Toteutumatta jääneitä sitovia toiminnan tavoitteita varten avataan yksi diaarinumero, jonka alla käsittely tapahtuu.

6.2 Määrärahojen käyttötarkoituksen muutokset

Toimintaa ja tulosbudjetteja on tarkistettava siten, että tarpeettomilta käyttötarkoituksen muutoksilta vältytään. Jos muutokseen on kuitenkin perusteltu syy, kuten määrärahan korotustarpeen välttäminen tai kokonaan uuden määrärahan sisällyttäminen talousarvioon, niin lautakunta- tai johtokunnat tekevät muutosesityksen kaupunginvaltuustolle. Vuoden 2025 talousarvion määrärahojen käyttötarkoituksen muutosesitysten on oltava kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolla viimeistään E3-ennusteen määräpäivään mennessä.

6.3 Investointimäärärahojen sitovuus ja ylittäminen

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovia investointimäärärahojen talousarviokohtia tai -alakohtia ei saa ylittää ilman kaupunginvaltuuston erillistä päätöstä. Vuoden 2025 talousarvion investointimäärärahojen ylitysoikeusesitykset perusteluineen tulee toimittaa kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolle ennusteiden yhteydessä, ylitysoikeustarpeen tultua esiin. Mikäli talousarvioehdotuksen käsittelyn jälkeen ilmenee kymmenvuotisesta investointisuunnitelmasta poikkeavia investointitarpeita, tulee nämä tarpeet pyrkiä sopeuttamaan ensisijaisesti käytettävissä olevista määrärahoista hankkeiden tärkeysjärjestystä tarkistamalla.

Valvontavastuu investointimäärärahojen käytöstä käyttäjien ja käytöstä vastaavien henkilöiden ohella kuuluu toimialajohtajille ja virastopäällikölle sekä lautakunnille.

6.4 Viivästyneiden investointihankkeiden määrärahat

Vuoden 2025 talousarviovalmistelussa on huomioitu vuonna 2024 viivästyneiden hankkeiden määrärahatarpeet. Tarkentuneen talousarviovalmistelun seurauksena vuoden 2025 alussa ei tulla esittämään vuoden 2024 aikana käyttämättä jääneiden investointimäärärahojen perusteella myönnettäviä ylitysoikeuksia vuodelle 2025.

2.12.2024

Toimialojen tulee alkuvuodesta 2025 kaupunginhallituksen päättämässä talousarvion valmisteluajataulussa arvioida vuoden 2025 investointiohjelmassa olevat hankkeet, joiden toteutusedellytykset eivät täyty kuluvana vuonna esimerkiksi urakan valmistelun viivästymisen tai muun syyn takia. Toimialat (ml. sotepe-toimiala) ja kaupunginkanslia ohjelmoivat tarvittaessa nämä hankkeet uudelleen vuoden 2026 talousarvioehdotuksen raamin mukaiseen investointiohjelmaan. Uudelleen ohjelmoitavien hankkeiden määrärahan käyttö ennustetaan nollassa vuoden 2025 ennusteissa.

6.5 Kirjanpito, taloussuunnittelujärjestelmä ja talousarvion toteutumisen seuranta

Linjauksia kaupungin kirjanpitokäytännöstä

Kunnan lakisääteinen kirjanpito jakaantuu ulkoiseen kirjanpitoon ja talousarvion toteutumisen seurantaan. Ulkoisesta kirjanpidosta on saatava koko kaupungin tuloslaskelma ja tase liitetietoineen sekä rahoituslaskelma. Lisäksi ulkoisen kirjanpidon on pystyttävä tuottamaan kaupungin konsernitilinpäätöksen vaatimat tiedot. Ulkoisessa kirjanpidossa on eliminointava kaupungin sisäiset tilitapahtumat sekä konsernitilinpäätöksessä konsernin sisäiset tilitapahtumat.

Talousarvion toteutumista on lakisääteisesti seurattava vähintään valtuuston vahvistamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden laajuudessa.

Talouhallintopalveluliikelaitoksen (Talpa) tehtävänä on tuottaa toimialojen, virastojen ja liikelaitosten kirjanpito- ja tilinpäätösaineisto palvelusopimusten mukaisesti.

Toimialojen (ml. sotepe) ja liikelaitosten tulee järjestää talouhallintonsa yhdessä Talpan kanssa siten, että sekä ulkoisen kirjanpidon että talousarvion toteutumisen seurannan ja tilastoinnin vaatimukset täyttyvät. Tämä tarkoittaa myös sitä, että kaupungin sisäiset erät ja konserniyhteisöjen sisäiset erät on pystyttävä erottamaan raportoinnissa.

Kaikissa kirjauksissa on huolehdittava, että käytetään asianmukaisia kaupungin tilikartan mukaisia pääkirjatilejä, samoin tehtäessä tilauksia ja käsiteltäessä ostolaskuja.

Palveluluokkien kustannukset on raportoitava niin, että valtion talousraportoinnin vaatimukset täyttyvät. Palvelujen yksikkökustannukset tulee laskea ja raportoida talousarvion 2025 laatimisohteiden mukaisesti.

Kaupungin laskentajärjestelmässä käytetty organisaatio perustuu toimialojen, virastojen ja liikelaitosten toimintasääntöön. Toimialojen, virastojen ja liikelaitosten tulee

2.12.2024

---

ilmoittaa toimintasäätönsä muutoksista sääntötyöryhmälle. Lisäksi muutoksista tulee ilmoittaa Talpaan, jossa muutokset laskentajärjestelmään tehdään, sekä toimittaa tiedoksi Talous- ja suunnitteluosastolle.

Välitilinpäätös, neljännesvuosikatsaukset ja kirjanpidon kuukausikatkot

Välitilinpäätös tehdään 30.6.2025 tilanteesta. Välitilinpäätöksen tavoitteena on tilinpäätöksen nopeuttaminen ja talousarviokohtaisen seurannan parantaminen. Lisäksi kuntien ja hyvinvointialueiden on raportoitava neljännesvuosikatsaus valtiolle sekä soteperusteiden osalta kumulatiiviset kuukausittaiset toteumat kuusi kertaa vuodessa. Välitilinpäätös ja neljännesvuosikatsaukset tehdään olennaisilta osin tilinpäätöksen tarkkuudella.

Kirjanpitojärjestelmässä jokaisen kuukausikatkon yhteydessä tulot ja menot kohdistetaan oikealle kaudelle ja tilit täsmätään Talpan erillisen ohjeistuksen mukaan. Toimialojen, virastojen ja liikelaitosten tulee huolehtia siitä, että kaikki ostolaskut käsitellään kaudenvaihteessa viipymättä. Myyntilaskut tulee laatia aikataulussa ja huolehtia, että useamman kuukauden mittaiset laskutusjaksot olisivat suoriteperusteisesti laskutettu tilinpäätöksen lisäksi jokaisessa vuosineljänneksessä. Kuukausittain tehdään kirjanpitojärjestelmässä konsolidoinnin toimenpiteet eli eliminoidaan toimialojen, virastojen ja liikelaitosten väliset sisäiset erät ja muodostetaan eliminoitu tuloslaskelma ja tase.

Talousarvion toteutumisennuste

Talousarvion toteutumisennuste laaditaan vuonna 2025 kolme kertaa. Kolmen ennusteen lisäksi laaditaan tammikuussa 2026 alustava tilinpäätös keskitetysti kanslian ja Talpan toimesta. Liikelaitokset laativat ennusteet tuloslaskelman ja rahoituslaskelman sekä toiminnan tavoitteiden toteutumisesta.

Vuoden 2025 ennusteet tehdään Tasku-järjestelmään. Järjestelmässä ennustetaan toimialojen, virastojen ja liikelaitosten euromääräiset ennusteet. Toimialojen, virastojen ja liikelaitosten tulee ennustaa omat sisäiset ostonsa kumppaneittain. Ostokirjauksesta syntyy myyjälle automaattisesti tulokirjaus. Mikäli oston euromäärästä ei vallitse yksimielisyyttä, on myyjän oltava yhteydessä ostajaan ja sovittava oikeasta summasta. Sisäisiä tuloja ei voi myyjäpuolella korjata ulkoisten tulojen kautta.

Kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosasto antaa tarkemmat ohjeet toteutumisennusteiden ja alustavan tilinpäätöksen laatimisesta, tietojen toimittamisesta ja aikataulusta.

Toimialojen, virastojen ja liikelaitosten on saatettava talousarvion toteutumisennuste myös lauta- tai johtokuntansa tietoon. Lautakunnissa hyväksytyä ennustetta ei voi muuttaa Tasku-järjestelmässä jälkikäteen.

2.12.2024

Talousarvion investointeja koskevat toteutumisennusteet tulee tehdä riittävällä tarkkuudella hankkeittain, jolloin lautakunnat voivat tehdä mahdollisesti tarvittavat tulosbudjettien muutokset hyvissä ajoin ennen vuoden loppua. Näin määrärahat voidaan käyttää joustavasti niihin hankkeisiin, jotka ovat käynnissä tai lähtemässä liikkeelle.

Kaikista talousarviokirjan toiminnan tavoitteista, toiminnan tavoitetta mittaavista mittareista, palvelukustannuksista sekä muista tavoitteista tehdään ennuste. Ennusteiden aineisto ilmoitetaan samalla tarkkuustasolla, jolla ne on esitetty talousarviokirjassa. Toiminnan tavoitteista tulee antaa lyhyt kuvaus kunkin tavoitteen toteutumisen ennusteesta ja siihen vaikuttavista tekijöistä. Tavoitteiden ennusteet tallennetaan kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston ohjeistamaan paikkaan.

Sitovien toiminnan tavoitteiden toteumatiedot dokumentoidaan siten, että niiden oikeellisuus on jälkikäteen todennettavissa. Jos tavoitteen toteumatiedot ovat saatavissa suoraan tietojärjestelmästä, kuvaukseen liitetään ao. seurantaraportti (lyhyt yhteenveto). Jos toteumatiedot ovat saatavissa laskemalla, kuvaukseen liitetään ao. laskelma ja sen kaava. Kuvauksessa tulee olla laatijan nimi ja päivämäärä. Dokumentointivaatimus koskee vain sitovia toiminnan tavoitteita. Kustakin sitovasta toiminnan tavoitteesta laaditaan oma kuvaus liitteineen ja ne voi esittää yhtenä kokonaisuutena.

Toteutumisennusteen yhteydessä toimialojen, virastojen ja liikelaitosten tulee raportoida talousarvion toteutumiseen vaikuttavat merkittävät poikkeamat toimintaympäristössä sekä edistyminen toimintasuunnitelmaan kirjatuissa kaupunkistrategian keskeisimmissä toimenpiteissä sekä toimialatason strategiamittareissa. Ennusteen riskejä koskevassa osiossa raportoidaan lyhyesti merkittävistä toteutuneista ja uhkaavista riskeistä sekä ajankohtaisista riskienhallinnan kehittämistoimista.

Lisäksi toimialojen, virastojen ja liikelaitosten tulee raportoida merkittävistä kaupungin rahankäyttöön vaikuttavista toimintaympäristön muutoksista tai toimialan oman toiminnan muutoksista kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolle välittömästi muutosten tultua tietoon. Ensisijaisena tavoitteena on aina muutosten sopeuttaminen talousarvioon.

Valtion talousraportointi

Kunnilla ja hyvinvointialueilla on lakisääteinen velvollisuus raportoida taloustietonsa Valtiokonttorin kuntien ja hyvinvointialueiden taloustietopalveluun. Valtiovarainministeriö antaa vuosittain asetukset kunnan ja hyvinvointialueen taloustietojen toimittamiseen sovellettavista tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista. Valtioneuvoston asetuksilla säädetään tietojen toimittamisen aikatauluja. Lakisääteisten aikataulujen takia vuoden toisen talousarvion toteutumisennusteen palautuspäivämäärää joudutaan aikaistamaan siten, että vuoden 2025 talousarvion toisen toteutumisennusteen syöttöpäivämäärä on 15.8.2025.

2.12.2024

Kuntien talousraportointia ohjaa [AURA-käsikirja](#) ja soteperen talousraportointia hyvinvointialueiden [HVA-AURA-käsikirja](#) liitteineen. Käsikirjat sisältävät yleisiä ohjeita talousraportoinnin sisällön tuottamiseen sekä raportointia selventäviä täsmennyksiä eri raportointikokonaisuuksiin.

Neljännesvuosikatsausten lisäksi toteutumisennuste tulee raportoida valtiolle kerran vuodessa elokuussa, ja tilinpäätösarvio tammikuussa. Sotepe raportoi toteuman toukokuusta alkaen kuukausittain valtiolle neljännesvuosiraportoinnin lisäksi. Kunnan ja hyvinvointialueen palveluluokittaiset käyttötalouden ja investointien toteumat raportoidaan kerran vuodessa toukokuussa.

Kilpailuneutraliteetin edellyttämä kirjanpito

Kilpailulain kilpailuneutraliteettisäännöksiin tuli voimaan 1.1.2020 säännös 30d § kirjanpidon eriyttämisestä. Kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa harjoittavan kunnan, kuntayhtymän, valtion tai niiden määräysvaltaan kuuluvan yksikön tulee pitää taloudellisesta toiminnastaan erillistä kirjanpitoa muusta toiminnastaan.

Tilintarkastajien antamien ohjeiden mukaisesti kilpailulainsäädännön edellyttämään kirjanpidon eriyttämiseen tulee edelleen kiinnittää huomiota. Uusia, mahdollisesti eriytettäviä toimintoja tulee tunnistaa.

6.6 Maksuvalmiusennuste

Maksuvalmiustietoa tarvitaan kaupungin päivittäisen likviditeetin ja maksukyvyyn turvaamista sekä pitkän aikavälin rahoitussuunnittelua varten. Maksuvalmiustiedon ylläpitoa koordinoi kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosasto. Toimialojen, virastojen ja liikelaitosten tulee tuottaa kaupungin maksuvalmiusennustetta varten tarvittavat toimintokohtaiset tiedot talous- ja suunnitteluosaston ohjeiden mukaisesti. Maksuvalmiusennusteiden laatimisesta on annettu rahoitusjohtajan ohje (Rj 6.7.2022, 45 §). Lisätiedot: kanslia.keskuskassa@hel.fi

2.12.2024

---

7 INVESTOINNIT JA TILAT

7.1 Investointihankkeiden ohjaus

Toimialat, virastot ja liikelaitokset suunnittelevat toimintaansa strategian mukaisesti taloussuunnitelmassa olevien investointimäärärahojen puitteissa. Lisäksi on huomioidava kaupunginvaltuuston 28.8.2024 hyväksymän Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteuttamishjelman (AM-ohjelma) edellyttämät toimenpiteet.

Toimialojen tulee huolehtia toimintasuunnitelman ja tulosbudjetin yhteydessä hyväksytyyn investointiohjelman tai sitä vastaavan investointimäärärahojen käyttösuunnitelman toteutumisen seurannasta, siten että hankkeiden aikatauluun tai rahoitukseen liittyviin poikkeamiin kyetään reagoimaan oikea-aikaisesti ja suunnitelmallisesti.

Kaupungin kaikkia investointiluokkia koskevat investointiohjeet ([Investointiohjeet](#)) on otettu Rj:n päätöksellä (17.10.2024 §61) käyttöön 1.10.2024 lukien. Ohjeet sisältävät Helsingin kaupungin keskeiset investointien määrittelyyn, suunnitteluun, ohjelmointiin ja päätöksenteon valmisteluun sekä investointien aktivointeihin ja poistokoihin liittyvät ohjeistukset. Investointiohjeissa on määritelty lisäksi minimivaatimukset päätösesityksissä esitettävistä investointien käyttötalousvaikutuksista. Näitä ovat muun muassa vaikutukset suoriin toimintakustannuksiin sisäisten vuorien, henkilöstömenojen, palveluiden oston tai muiden korvausten ja maksujen muutosten seurauksena. Investointien käyttötalousvaikutukset tulee selvittää osana investointihankkeiden suunnittelua ja sisällyttää hankkeiden päätösesityksiin.

Voimassa oleva Tilahankkeiden käsittelyohjeet koskevat kaupungin investointi- ja vuokratilahankkeita (uudisrakennus-, laajennus-, muutos-, korjaus- ja perusparannushankkeet sekä vuokratilat). Ohjeet koskevat myös kaupungin yhtiöiden muita kuin asuntohankkeita sekä niitä ulkopuolisia kumppanuus-, leasing- tms. hankkeita, joissa kaupunki on mukana. Ohjeet määrittelevät erilaisten tilojen hankkimisen periaatteet, tilahankkeiden suunnitteluvaiheet ja pääsisällön, suunnitelmien käsittelytavan ja vastuusuhteet Helsingin kaupungin organisaatiossa. Lisäksi ohjeessa määritellään hankesuunnitelmien kustannusrajojen mukaiset hyväksymisvaltuudet eri toimielimille soveltuvien osin.

Liikennehankkeiden suunnittelussa, toteutuksessa ja päätöksenteossa noudatetaan kaupunginhallituksen 21.5.2018 hyväksymiä katu-, liikenneväylä-, rata- ja puistohankkeiden käsittelyohjeita. Kaupunkikonsernin liikennehankkeita koskevan käsittelyohjeen päivitys on tavoitteena saada päätöksentekoon vuoden 2024 aikana.

Viheralueiden ja muiden yleisten alueiden sekä liikunta-alueiden suunnittelussa, toteutuksessa ja päätöksenteon valmistelussa noudatetaan lokakuussa 2024 käyttöön otettuja kaupungin investointiohjeita. Viheralueiden ja muiden yleisten alueiden osalta voimassa ovat toistaiseksi myös edellä mainitut kaupunginhallituksen 21.5.2018 hyväksymät käsittelyohjeet.

2.12.2024

Tilahankkeiden kustannus- ja suunnittelukysymyksiä käsitellään tarvittaessa kaupunginkanslian koordinoimassa hankeohjausryhmässä (HOR), jossa ovat edustettuina kaikkien toimialojen tiloista vastaavat edustajat ja kaupunkiympäristön toimialan edustajat.

Vastaavasti liikennehankkeiden kustannus- ja suunnittelukysymyksiä käsitellään tarvittaessa kaupunginkanslian koordinoimassa liikennehankkeiden ohjausryhmässä (Liikenne-HOR).

Toimialojen palveluverkkosuunnittelussa noudatetaan kaupunkiyhteisiä palveluverkkosuunnittelun taloudellisia periaatteita.

- Palveluverkkosuunnittelulla yhteensovitetään tilatarpeita, edistetään yhteiskäyttötiloja ja parannetaan tilojen käyttöastetta.
- Palveluverkkosuunnittelu on jatkuvaa toimintaa, joka perustuu pitkän aikavälin (10 v.) palvelutarpeiden ennakointiin, kaupunkitasoiseen priorisointiin ja järjestämisvaihtoehtojen kokonaistaloudellisten vaikutusten arviointiin. Palvelutarpeen muutokseen vastataan kustannusvaikuttavimmalla tuottamistavalla.
- Palvelutarpeen kasvaessa selvitetään vaihtoehdot olemassa olevien tilojen tehokkaampaan hyödyntämiseen, yhteiskäyttöön tai aukioloaikojen laajentamiseen. Uutta tilahanketta voidaan esittää vain, jos oman palvelutuotannon kasvattaminen todetaan kustannusvaikuttavimmaksi tuottamistavaksi.
- Yhteiskäyttöisiin tiloihin luodaan yhtenäiset toimintatavat ja hallintamalli. Tilojen yhteiskäytön kustannusten jakoon luodaan toimintamallit, jotka kannustavat tilojen yhteiskäyttöön.
- Väistötilatarpeet ratkaistaan joko kaupunkitasoisesti tai alueellisesti oikea-aikaisesti ja kokonaistaloudellisesti. Väistötilat palvelevat laajempia alueita ja voivat poiketa väliaikaisesti lähipalveluperiaatteesta.
- Toimitilarakentamisessa otetaan käyttöön standardiratkaisuja, joilla parannetaan tilatehokkuutta, pienennetään investointikustannuksia ja toimialojen vuokratasoa.
- Tilojen suunnittelussa tulee huomioida investointien vaikutukset toimialojen tuleviin vuokra- ja käyttömenoihin.

2.12.2024

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tulee noudattaa investointisuunnittelussa valtion antamia ohjeita ja aikatauluja sekä huolehtia, että toimivaltaiset tahot tekevät ko. asiassa päätökset valtion aikataulun mukaisesti.

Kaupunkiliikenne Oy:n investointien ohjaus ja kaupungin päätöksenteko

Helsingin kaupungin ja Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n välisen yhteistyösopimuksen (khs 2.5.2022) mukaisesti kaupunkiliikenneyhtiön tehtävänä on laatia vuosittain uudis- ja korjausinvestointeja koskevat investointiohjelmat noudattaen kaupungin talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen laatimisohteita. Yhtiön laatimat investointiohjelmat käsitellään ensin kaupungin ja yhtiön välisessä yhteistyöryhmässä, joka laatii niistä esitykset kaupungille. Yhteistyöryhmä toimii kaupungin talousarvion ja -suunnitelman valmisteluryhmänä noudattaen kaupungin talouden suunnittelusta ja seurannasta annettuja ohjeita ja aikatauluja. Yhtiö toimittaa lisäksi kaupungille tiedot myös omista investoinneistaan osana kaupungin talousarvion valmistelua. Investointeja koskeva päätöksenteko tapahtuu osana kaupungin talousarvioprosessia tai erillisinä päätöksinä toimivaltarajojen mukaisesti.

7.2 Hankkeiden rahoitus

Investointihanke tulee suunnitella ja ohjelmoida siten, että se voidaan toteuttaa talousarvion mukaisessa aikataulussa ja talousarvioon merkityn määrärahan puitteissa tai talousarviossa suunniteltuna yhtiö- tai vuokrahankkeena. Tässä yhteydessä on otettava huomioon hankkeen käyttötalousvaikutukset, jotka tulee sisällyttää talousarvion käyttötalouden puitteisiin.

Talousarvion liitteenä 4 oleva talonrakennushankkeiden rakentamishjelma vuosiksi 2025–2034 -taulukkoa sekä liitteenä 10 oleva vuokra- ja osakekohteiden suunnitteilla olevat uudis- ja peruskorjaushankkeet vuosina 2025–2034 -taulukkoa käytetään palveluverkkosuunnittelussa. Jokaisen hankkeen tarpeellisuus arvioidaan kuitenkin erikseen palveluverkon kehittämisen näkökulmasta. Liitteessä esitetyt vuokra- ja osakekohteita käsitellään ja niistä päätetään kohdassa 7.4 esitettyjen ohjeiden mukaisesti.

Liikelaitokset rahoittavat talousarvionsa perusteluissa esitetyt investoinnit talousarvioon sisältyvän liikelaitoksen rahoituslaskelman mukaisesti.

Hankintalain kynnysarvoja sovelletaan sellaisenaan kaupungin hankinnoissa.

7.3 Toimitiloista luopuminen

Toimitiloista luopumisen tavoitteena tulee olla sellaisista tilakokonaisuuksista luopuminen, jotka mahdollistavat tilojen luovuttamisen eteenpäin tai tilan ja tontin kehittämisen muuhun tarkoitukseen osana palvelutilaverkon tehostamista. Luopumiset

2.12.2024

---

suunnitellaan toimialarajat ylittävänä prosessina yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet palvelukokonaisuuden kanssa.

7.4 Toimitilojen vuokraaminen ja maanvuokrasopimukset

Kaupunkiympäristön toimialan tilapalvelut vuokraavat uudet kaupungin palvelutilat toimialoille, virastoille ja liikelaitoksille kustannusperusteisesti määräytyvään vuokratasoon voimassa olevan tilahankkeiden käsittelyohjeen mukaisesti. Kaupungin ulkopuolisille vuokralaisille vuokratuista tiloista peritään aina markkinavuokra.

Ulkopuolisten (so. muiden kuin kaupungin omistamien) tilojen ja tilaelementtien (esim. paviljongit väistötiloina) vuokraamisesta toimialojen, virastojen ja liikelaitosten käyttöön vastaa kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet - palvelukokonaisuus. Kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet - palvelukokonaisuus selvittää aina ennen ulkopuolisen tilan vuokraamista, onko tilatarpeeseen soveltuvia kaupungin omia tiloja käytettävissä. Vuokrahankkeissa toimivaltaraja arvioidaan pääomittamalla vuokra-ajan pääomavuokrat nykyhetkeen. Toistaiseksi voimassa olevissa sopimuksissa tilojen vuokrien pääomitukset tehdään neljältä vuodelta.

Muut kuin liikelaitokset eivät pääsääntöisesti voi tehdä maanvuokrasopimuksia ulkopuolisten kiinteistöomistajien kanssa, vaan sopimukset tekee kaupunkiympäristön toimialan maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelu.

7.5 Pysyvien vastaavien hyödykkeet

Kaupungin kaikkia investointiluokkia koskevat investointiohjeet ([Investointiohjeet](#)) on otettu käyttöön Rj päätöksellä (17.10.2024 §61) 1.10.2024 lukien. Investointiohjeeseen on koottu pysyvien vastaavien hyödykkeiden määrittely, jonka mukaisesti hankinnat luokitellaan investoinneiksi tai käyttötalouden kuluiksi.

Pitkäaikaiseen, vähintään kolmelle tilikaudelle, käyttöön hankittavat hyödykkeet hankitaan investointimäärärahoilla, jaksotetaan kuluiksi niiden taloudellisena pitoaikana hyväksytyin poistosuunnitelman mukaisesti, joka näkyy vuosittain tuloslaskelmalla rivillä poistot.

Talousarvion käyttötalous- ja investointimenojen käsittely perustuu aina kirjanpitosäännöksiin. Vaikka määrärahat olisi varattuna talousarviossa investointiosassa, perustuu erän käsittely kirjanpidossa kirjanpitosäännöksiin. Menoa ei voi aktivoida, elleivät kirjanpidon menon aktivoimisen edellytykset täyty.

Poistosuunnitelma on kaupunginvaltuuston 18.9.1996 vahvistama. Poistosuunnitelmaa on tämän jälkeen täydennetty kaupunginvaltuuston päätöksillä. Päätöksellä

2.12.2024

2.11.2001 päätettiin asuinkiinteistöjen rakennusten ja pysäköintiyhtiöiden kalliotunneleiden ja maanpäällisten laitosten poistoajoista. Päätös 14.11.2001 koskee tehdas- ja tuotantorakennuksia sekä kiinteitä rakenteita ja laitteita ja päätös 9.10.2002 koskee Vuosaaren Sataman liikenneväylien investointeja. Päätös 18.6.2003 koskee raidekalustoa ja muita kuljetusvälineitä ja päätös 29.11.2006 asuinkiinteistöyhtiöiden asuinrakennusten progressiivisia poistoja. Päätös 11.5.2001 koskee atk-ohjelmistojen poistoaikaa ja Khs päätös 11.1.2016 koskee viestintävälineitä ja muita aineellisia hyödykkeitä. Poistosuunnitelma perustuu arvioidun taloudellisen käyttöajan mukaiseen tasapoistoon. Poistojen laskenta alkaa hankintakuukautta seuraavan kuukauden alusta.

Poistoajat ovat seuraavat:

Aineettomat oikeudet	5-20 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	3-20 vuotta
Asuinkiinteistöyhtiöiden asuinrakennukset	Progressiivinen poisto, enintään 40 vuotta
Muut rakennukset ja rakennelmat	10-50 vuotta
Pysäköintiyhtiöiden kalliotunnelit	enintään 100 vuotta
Pysäköintiyhtiöiden maanpäälliset laitokset	enintään 60-70 vuotta
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	8-50 vuotta
Koneet ja kalusto	3-30 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3-5 vuotta

Lauta- ja johtokunnat ovat vahvistaneet toimialojen ja liikelaitosten tarkemmat poistosuunnitelmat kaupunginvaltuuston päättämien poistoaikojen rajoissa.

7.6 Irtaimiston hankinta-arvot

Muusta kun käyttöomaisuudeksi kirjattavasta irtaimesta omaisuudesta on pidettävä irtaimistorekisteriä. Vuonna 2025 irtaimistorekisteriin merkittävän irtaimiston hankinta-arvon alaraja on 1 500 euroa ilman arvonlisäveroa. Irtaimistorekisteriin voi merkitä aktivoitavan omaisuuden, vaikka se on myös käyttöomaisuuskirjanpidossa, jos toimiala, virasto tai liikelaitos niin haluaa.

Irtaimiston käsittelystä on annettu pysyväisohje (Rj 10 § 14.2.2020). Toimialojen, virastojen ja liikelaitosten tulee kiinnittää erityistä huomioita siihen, että asianmukaista rekisteriä irtaimisto ylläpidetään ohjeen mukaisesti. Irtaimistohallinnan prosessit tulee olla suunniteltu ja ohjeistettu sekä tehtävät vastuutettu siten, että irtaimen omaisuuden hallinta on luotettavaa ja tehokasta. Ohjeen mukaan on huolehdittava muun muassa rekisterin ajantasaisesta päivittämisestä, vuosittaisesta inventoinnista sekä irtaimiston siirroista ja poistoista.

Irtaimistikirjanpitoa voidaan pitää joko erillisellä tietojärjestelmällä tai Excel-ohjelmalla pysyväisohjeen liitteessä olevan mallin mukaisesti, huolehtien että tietosisältö rekisterissä olevasta omaisuudesta on riittävä ja kattava. Irtaimistorekisteriä varten

2.12.2024

---

kaupungilla on käytössä Luukku-järjestelmä. Tästä järjestelmästä on rakennettu liittymät kaupungin henkilöstönhallintaan ja toimipaikkaluetteloon, jotka liittyvät oleellisesti irtaimistonhallintaan.

Lahjoituksena saadut taide-esineet tulee kirjata taseeseen, 10.000 eurosta ylöspäin yksittäisen teoksen kohdalla, käypään arvoon. Käyvästä arvosta HAM laatii lahjoituspäätöstä varten arvion. Lahjoitettujen taide-esineiden kirjanpitokäsittelystä on annettu tarkempi ohje (Talpan tj 31.5.2021)

7.7 Investointeihin kohdistuvat avustukset ja niiden käsittely talousarviossa ja kirjanpidossa

Kaikki kaupungin ulkopuolelta investointeihin saatavat avustukset kohdentuvat talousarviokohdan 8 07 50 Valtionosuudet ja avustukset tuloiksi (pl. sotepe-toimialan investointeihin kohdistuvat avustukset).

Talousarviovalmistelussa investoinnit suunnitellaan bruttoperiaatteella, eli saatujen avustusten vaikutusta ei suoraan huomioida yksittäisen talousarviokohdan tai investointihankkeen käytettävissä olevissa määrärahoissa.

Avustukset kuitenkin parantavat kaupungin toiminnan ja investointien rahavirtaa ja siten investointeihin käytettävissä olevia määrärahoja kokonaisuutena.

Rahoitusjohtajan 13.9.2017 § 64 päätöksellä toimialojen hallintojohtajille (nykyisille yhteisten palvelujen johtajille) on delegoitu toimivalta hakea kaupungin puolesta toimialaan liittyviä avustuksia.

Kirjanpidollisessa käsittelyssä saadut avustukset kuitenkin kohdennetaan sille hankkeelle, johon avustusta on saatu. Saatu avustus pienentää taseeseen kirjattavan kohteen hankintamenon suuruutta. Hankintamenosta määritellään kohteen sisäinen vuokra, ja tällöin avustus pienentää kohteesta syntyviä vuokramenoja.

Jokaisen toimialan tulee seurata toimialaansa liittyviä avustushakuja ja hakea niitä aktiivisesti.

2.12.2024

---

8 HENKILÖSTÖ

Noudattamisohteissa kuvatut henkilöstölinjaukset velvoittavat koko Helsingin kaupunkia. Ne koskevat myös valtionrahoitteista sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialaa.

8.1 Henkilöstösuunnittelu ja tehtävien täyttäminen

Henkilöstösuunnittelu ja tehtävien täyttäminen tehdään kaupunkiyhteisen ohjeistuksen mukaisesti (mm. Henkilöstöhankinnan periaatteet). Henkilöstösuunnittelussa huomioidaan ohjeistukset tehtäväjärjestelyistä johtuva uudelleensijoittuminen sekä työn tarjoamisen toimintaohje.

Kaupungilla työskentelevä henkilöstö on pääsääntöisesti työ- tai virkasuhteessa kaupunkiin. Henkilöstön samanaikaisten palvelussuhteiden käyttöä kaupungilla rajoittavat työaikamääräykset, kuten säännöllinen työaika ja lepoaikojen järjestäminen. (Samanaikaiset palvelussuhteet kaupungilla ja keikkatyö -ohje)

8.2 Sijaisuudet

Toimialoja ja liikelaitoksia kehoitetaan toteuttamaan sijaishankintaa kokonaistaloudellisesti parhaalla mahdollisella tavalla. Henkilöstömäärää seurataan kaupunkitasolla ja poikkeamille pyydetään tarvittaessa tarkentavat selvitykset toimialoilta, liikelaitoksilta ja virastoilta.

Sijaisuuksien hoitamisen periaatteet

Sijaisten käytön suunnittelu on osa ennakoivaa henkilöstöjohtamista. Sijaisuudet on pyrittävä ensisijaisesti hoitamaan erilaisin työjärjestelyin tai sisäisin siirtein, sekä mahdollista kaupungin palveluksessa olevaa varahenkilöstöä käyttäen. Sijaisen palkkaamiseen on aina oltava perusteltu tarve.

Kesätyöntekijöiden palkkaamisesta ohjeistetaan vuosittain erillisellä ohjeella.

Vuokratyövoiman käyttö

Henkilöstöä voidaan tarvittaessa hankkia myös ostopalveluna. Seuraava on kaupungin tytäryhtiö, jonka palveluja toimialojen ja liikelaitosten ei tarvitse erikseen kilpailuttaa. Muiden henkilöstövuokrausyritysten käyttäminen on mahdollista, jos se on kokonaistaloudellisesti järkevää. Toimialalla tulee olla suunnitelma ulkoisten resurssien tarkoituksenmukaisesta käytöstä.

8.3 Osaamisen kehittäminen

2.12.2024

Osaamistarpeiden ennakointi on henkilöstösuunnittelun ohella keskeinen osa strategista toiminnan suunnittelua.

Toimialojen, virastojen ja liikelaitosten tulee laatia vuosittaisen osaamisen kehittämissuunnitelma, jossa linjataan osaamisen kehittämisen painopisteet (ohje osaamisen kehittämissuunnitelman laatimisesta 26.9.2014). Suunnitelman toteutumista seurataan toimialoilla, virastoissa ja liikelaitoksissa osana vuosittaista henkilöstöraportointia vuosittain. Kehittämispanostusten seurantamittareita ovat koulutustunnit ja -kustannukset.

Työntekijän koulutus palkallisella työajalla edellyttää aina kirjallisesti tai suullisesti sovitun suunnitelmaa. Vastaavasti työnantaja osallistuu muihin koulutuskustannuksiin vain silloin, kun ne ovat suunnitelman mukaisia. (Henkilöstön kehittämisen periaatteet, ohje 2021)

Johtamisen ja esihenkilötyön merkitys kaupungin uudistumisessa, toiminnan tulokellisuudessa ja henkilöstön työhyvinvoinnin varmistamisessa on keskeinen. Kaupunginkanslia tukee kaupunkitasoisesti hyvän johtamisen ja esihenkilötyön kehittämistä monin eri tavoin. Toimialojen, virastojen ja liikelaitosten tulee tulosbudjetissaan ja osaamisen kehittämissuunnitelmassaan varautua myös johtamisen ja esihenkilötyön kehittämiseen.

Helsingin kaupungilla työskentelee enenevässä määrin vieraskielistä ja ulkomailta rekrytoitavaa henkilöstöä edellyttäen työntekijöiden kielikoulutusta. Toimialojen, virastojen ja liikelaitosten tulee tulosbudjetissaan ja osaamisen kehittämissuunnitelmassaan varautua henkilöstön kielikoulutusten toteuttamiseen ja työyhteisöjen vastaanottovalmiuksien kehittämiseen.

8.4 Henkilöstön onnistumisen johtaminen ja työhyvinvointi

Työhyvinvoinnin varmistaminen ja hyvä työkykyjohtaminen ovat keskeinen osa työssä onnistumisen johtamista. Työhyvinvoinnin varmistaminen ja hyvä työkykyjohtaminen ovat keskeinen osa työssä onnistumisen johtamista. Helsingin kaupungissa halutaan kehittää osatyökykyisten työntekijöiden työmahdollisuuksia, jotta kaikki voivat olla osallisena työelämässä mahdollisimman pitkään ja työkyvyttömyyskustannukset pysyvät hallinnassa. Edellä mainituilla toimenpiteillä voidaan vähentää sairauspoissaoloja ja vaikuttaa niiden sekä työtapaturma- ja työkyvyttömyyseläköitymisen kustannuksiin.

Toimialoilla, virastoissa ja liikelaitoksissa tulee seurata sairaus- ja työtapaturmapoissaoloista ja työkyvyttömyyseläkkeistä aiheutuvia kustannuksia sekä niiden ennustavia tekijöitä. Toimialoilla, virastoissa ja liikelaitoksissa tulee varautua työterveyshuollon kustannuksiin uuden kiinteähintaisen mallin sekä annetun lisäpalveluiden ennusteen mukaisesti. Niin ikään toimialojen, virastojen ja liikelaitosten tulee

2.12.2024

---

varautua työkyvyttömyyseläkekustannuksiin, jotka uuden käytännön mukaan jyvitetään vuonna 2025 toimialoille strategisen työkykyjohtamisen tueksi. Samoin toimialoilla, virastoissa ja liikelaitoksissa tulee varautua osatyökykyisten henkilöiden työllistämiseen uudella osatyökykyisten määrärahalla, josta tulee erillinen ohje kanslian henkilöstöosaston työhyvinvointi- ja työkykyjohtaminen tiimiltä.

Helsingin kaupungin työhyvinvointiohjelma 2022–2025 sisältää suuntaviivat ja tavoitteet henkilöstön työhyvinvointia ja työturvallisuutta edistävälle toimenpiteille. Toimialoilla, virastoissa ja liikelaitoksissa laaditaan myös omat, kaupunkiyhteiseen työhyvinvointiohjelmaan pohjautuvat työhyvinvointisuunnitelmat, joilla varmistetaan työhyvinvoinnin kehittyminen. Suunnitelmaa päivitetään vuosittain yhteistoiminnassa työsuojeluorganisaation kanssa.

8.5 Henkilöstöjohtamisen kokonaisuudistus

Kaupungin seuraavien vuosien tavoitteena on laaja-alainen henkilöstöjohtamisen ja tiedolla johtamisen käytäntöjen uudistaminen ja digitalisointi. Tavoitteena on kehittää henkilöstön johtamista siten, että uudet johtamistavat digitaalisella alustalla tukevat saatavuutta, osaamisen ja suorituksen johtamista sekä strategian mukaisesti vahvistavat myös työnantajakuvaa ja työntekijäkokemusta. Uudistuksen myötä esihenkilöiden työtä ja tiedolla johtamista tuetaan digitaalisella alustalla. Tavoitteena on harmonisoidut, ohjaavat ja yksinkertaiset henkilöstönjohtamiseen liittyvät prosessit, jotka sujuvoittavat esihenkilöiden päivittäistä työtä.

8.6 Henkilösivukulut

Eläkemenoperustainen maksu korvautuu tasausmaksulla, joka huomioidaan edelleen eläkemenoissa ja sisältyy henkilösivukuluihin. Tasausmaksusta esitetään tarkemmat tiedot talousarviovalmistelun tietopohjassa. Eläkekuluista esitetään eri prosentit kunta-Helsingille ja sotepe-toimialalle.

2.12.2024

Henkilösivukulut 2025	Kunta-Helsinki		Sotepe
	KuEL	VaEL	KuEL
työnantajan laskennallinen osuus, Kunta-Helsingin EI sisällä työkyvyttömyysmaksua, sotepe-toimialan sisältää	16,08 %	15,53 %	16,86 %
tasausmaksu	3,18 %	3,18 %	4,26 %
Yhteensä	19,26 %	18,71 %	21,12 %
Muut henkilösivukulut			
Sairausvakuutusmaksu	1,88 %		1,88 %
Työttömyysvakuutusmaksu	0,74 %		0,74 %
Tapaturmavakuutusmaksu	0,70 %		0,70 %
Yhteensä	3,32 %		3,32 %
KAIKKI YHTEENSÄ	22,58 %		24,44 %

Luvut perustuvat marraskuun alun tilannetietoon (Kuntaliitto) sekä Kevan antamaan vuoden 2025 budjetoitiohjeeseen. Toimialojen, virastojen ja liikelaitosten on otettava huomioon laatiessaan vuoden 2025 tulosbudjetteja mahdolliset tästä arviosta muuttuneet henkilöstösivukuluprosenttien luvut. Vuoden 2025 vahvistetuista pro-senteista tiedotetaan viimeistään joulukuussa 2024.

8.7 Palkka ja palkitseminen

Kaupungin palkitsemisjärjestelmällä tuetaan kaupunkistrategian ja asetettujen pää-määrien toteuttamista. Toimialat, virastot ja liikelaitokset varmistavat kaupungin henkilöstöpolitiikan ja palkitsemisen periaatteiden mukaisten tavoitteiden käyttöö-non ja toimeenpanon osaksi organisaation toimintaa.

Palkankorotukset

Tehtäväkohtaiset palkat kaupungilla voivat kehittyä virka- ja työehtosopimusten edellyttämien korotusten kautta, kaupungin oman palkkakehitysohjelman kautta tai tehtäväkohtaisen palkan uudelleen määrittelyn kautta.

Virka- ja työehtosopimusten mukaiset korotukset

Vuodelle 2025 ajoittuvat yleis- ja järjestelyeräkorotukset toteutetaan Kunta- ja hy-vinvointialan virka- ja työehtosopimusten mukaisesti. Nykyinen sopimuskausi päät-tyy 30.4.2025. Näihin liittyvistä korotuksista ja ehdoista on tarkempaa tietoa talous-arviovalmistelun tietopohjassa.

2.12.2024

Palkkakehitysohjelman mukaiset korotukset

Kaupungin omaa palkkakehitysohjelman toteuttamista jatketaan vuonna 2025. Palkkakehitysohjelmalla tuetaan osaavan henkilöstön saatavuutta ja se laaditaan toimialojen, liikelaitosten, virastojen sekä kaupunginkanslian yhteistyönä. Vuoden 2024 palkkakehitysohjelmassa päätetyt korotukset toimialojen tulee rahoittaa talousarvion määrärahoista vuonna 2025.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala rahoittaa palkkakehitysohjelman rahoitussensa puitteissa.

Tehtäväkohtaisen palkan uudelleen määrittely

Tehtäväkohtaiset palkat määritellään kullakin sopimusallalla siten, että ne ovat tehtävän vaativuuden edellyttämässä suhteessa toisiinsa yhdenvertaisen ja oikeudenmukaisen palkkapolitiikan toteuttamiseksi.

Tehtäväkohtaisen palkan määrittely tehdään keskushallinnon, toimialan, liikelaitoksen ja kaupunginkanslian yhteistyönä. Palkasta päättää hallintosäännön mukaan joko kansliapäällikkö, henkilöstöjohtaja tai hänen määräämänsä muu henkilö.

Tehtäväkohtaisen palkan uudelleen määrittelyn johdosta syntyneet palkkavaikutukset rahoitetaan toimialan ja liikelaitoksen määrärahoista.

Suoritusperusteinen palkitseminen

Suoritusperusteisen palkitsemisen menetelminä käytössä ovat kertapalkkiot ja henkilökohtaiset lisät.

Kertapalkkiot

Kertaluonteiseen palkitsemiseen varataan tulosbudjeteissa määräraha, joka on suuruudeltaan 1,5 % henkilöstön vuotuisesta tulosbudjetin säännöllisen työajan palkkasummasta.

Rahoitusehdon toteutuessa kertapalkitsemiseen voidaan Kunta-Helsingin toimialoilla, virastoissa ja liikelaitoksissa käyttää vielä lisää määrärahaa enintään 1 % tulosbudjetin säännöllisen työajan palkkasummasta. Rahoitusehdot määritellään erikseen vuonna 2025. Rahoitusjohtaja arvioi rahoitusehdon toteutumisen vuoden 2025 tilinpäätöksen valmistumisen yhteydessä. Tämän jälkeen henkilöstöjohtaja tekee päätöksen rahoitusehtojen toteutumisesta. Lisärahoituksen kohdentamisesta palvelukokonaisuuksille päättää toimialajohtaja, virastopäällikkö tai liikelaitoksen toimitusjohtaja. Kertapalkkiopäätökset lisärahoituksen kertapalkkioista tehdään toimialan, viraston tai liikelaitoksen henkilöstöhallinnon delegoinnin mukaisesti.

2.12.2024

Sosiaali- terveys- ja pelastustoimialalla kertapalkitsemiseen käytetään 1–1,5 % palkkasummasta, ja enintään kertapalkitsemiseen voidaan käyttää kalenterivuoden aikana, sekä rahoitusehdon toteutuessa lisärahoituksesta, yhteensä 2,5 % palkkasummasta.

Kertapalkitsemista toteutetaan systemaattisesti pitkin vuotta kertapalkkiovarauksen mukaisesti ja suunnataan myös ryhmä- ja tiimipalkitsemiseen, mikä kannustaa yhdessä tekemiseen ja ohjaa kohti yhteisiä tavoitteita sekä tukee strategisten tavoitteiden toteuttamista.

Kertapalkkioraportointiin liittyvää tietoa kootaan palkkajärjestelmästä sekä pieni-
muotoisten huomionosoitusten osalta ostotilausjärjestelmästä.

Henkilökohtaiset lisät

Henkilökohtaisia lisiä myönnetään 1–2 kertaa vuodessa toimialan ja liikelaitoksen vuosikellon mukaisesti toimialalla säästyneistä ja vapautuneista henkilökohtaisista lisistä.

Henkilökohtaisia lisiä myönnetään lisäksi järjestelyeristä.

Ideapalkitseminen

Ideapalkitsemisen käytäntöjä jatketaan henkilöstön osallistamisen ja ideatoiminnan vahvistamiseksi. Ideapalkkiot rahoitetaan kertapalkkiomäärärahan mukaisesti.

Henkilöstöedut

Liikunta- ja kulttuurietu 250 €/työntekijä budjetoidaan toimialoittain. Toimialoille siirretään alkuvuodesta 2025 määrärahansiirtona Khn käyttövaroista 50 €/työntekijä, huomioiden edun arvioitu käyttöaste, kattamaan raamissa ja laatimisoheissa 2025 ohjeistetun tason (200 €/työntekijä) erotus. Etu on jatkossa pysyväisluontoinen. Edun lisäksi budjetoidaan 1,95 %:n suuruinen palvelumaksu.

Työmatkaetu 300 €/hlö budjetoidaan toimialoittain. Kustannukset lasketaan lähtökohtaisesti koko henkilöstömäärällä. Edun lisäksi budjetoidaan 1,95 %:n suuruinen palvelumaksu.

Seuranta ja raportointi

2.12.2024

Kaupunginkanslian henkilöstöosasto seuraa tehtäväkohtaisia palkkoja, kertapalkitsemista ja muuta palkitsemista systemaattisesti pitkin vuotta kaupungin palkkapoliitiikan toteutumisen arvioimiseksi ja henkilöstöraporttia varten yhteistyössä toimialojen ja liikelaitosten kanssa.

Palkkojen ja muun palkitsemisen seurantaan tulee toteuttaa yhdenvertaisesti ja oikeudenmukaisesti sekä sukupuolten välinen tasa-arvo huomioon ottaen.

8.8 Tehtävänimikkeet ja virkamuuotokset

Tavoitteena on, että Helsingin kaupungilla samankaltaisissa tehtävissä olevien kohdalla sovelletaan mahdollisimman yhtenäistä nimikkeistöä.

Kaupunginkanslian lausunto on pyydetävä aina, kun valmistellaan seuraavia nimikemuutoksia: uusiin tai vain vähän käytössä oleviin tehtävänimikkeisiin, johtaja- ja päällikköloppuisiin nimikkeisiin ja hallinnon nimikkeisiin. Niissä tapauksissa, joissa palkkapäätösvalta on delegoitu toimialoille, virastoille ja liikelaitoksille perustuen aikaisempaan palkkapäätökseen ja nimikelausuntoon samankaltaiseen tehtävään ei vastaavasti erillistä nimikelausuntoakaan tarvita.

Lausunto edellytetään myös virkoja koskevissa muutoksissa. Virka perustetaan sellaisia tehtäviä varten, joissa käytetään julkista valtaa. Tarpeettomiksi tulleet virat lakkautetaan. Viran perustamisesta ja lakkauttamisesta päättää hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus.

8.9 Vakanssirekisteri

Toimialat, virastot ja liikelaitokset vastaavat vakanssirekisterin ajantasaisesta päivittämisestä ja vakanssien muutoksista vakanssirekisteriin talousarvion ja -suunnitelman yhteydessä. Vakanssirekisterin ajan tasalla pitäminen tarkoittaa sitä, että sinne lisätään tai sieltä lakkautetaan tarpeettomiksi käyneet virat ja työsuhteiset tehtävät ja päivitetään myös muut tiedot. Taloushallintopalveluliikelaitos tekee päivitykset Sarastia palkka- ja henkilöstöhallinnon -järjestelmän vakanssirekisteriin toimialojen, virastojen ja liikelaitosten ilmoittamien tietojen perusteella.

8.10 Ulkomailta rekrytointi

Ulkomailta rekrytoinnin kustannusten seurantaan käytetään toimintonumeroa 100048.

Toimintonumeron avulla tunnistetaan ulkomailta rekrytoitujen työntekijöiden rekrytoinnista aiheutuneet erityiskustannukset, kuten

- hankintasopimuksen mukainen kustannus rekrytointipalvelun tuottajalle
- Suomeen asettautumisen jälkeen keskitetysti hankitut kieli- tai tutkinnon täydentämiseen tarvittavat opinnot sekä työyhteisölle ostetut valmennukset

2.12.2024

- Suomeen asettautumiseen liittyvät kustannukset kuten asuntojen varaaminen

Palkkaa tai muita sellaisia kustannuksia ei kirjata ulkomailta rekrytoinnin toimintoluenumeron, jotka kustannukset toteutuvat yhtäläisesti Suomessa rekrytoitaessa.

8.11 Palvelussuhdeasuntojen vuokrasubventioiden maksaminen siirtymäaikana

Helsingin kaupunki luopuu asuntojen välivuokraamisesta palvelussuhdeasuntokäyttöön omistamaltaan Kiinteistö Oy Auroranlinnalta 31.12.2024. Kaupunginhallituksen 5.2.2024 (§ 74) päätöksellä toimialat ja liikelaitokset jatkavat vuokrasubventioista aiheutuvien kustannusten maksua siirtymäaikana. Kiinteistö oy Helsingin Aurorannlinna laskuttaa suoraan toimialoja ja liikelaitoksia toteutuneiden kustannusten mukaisesti.

8.12 Henkilöstön sisäinen liikkuvuus

Henkilöstön sisäisen liikkuvuuden edistämiseksi varmistetaan toimialarajat ylittävien urapolkujen toteutuminen. Toimialat ja liikelaitokset vastaavat oppisopimusten järjestämisestä ja opiskelijavalinnoista. Opiskelijavalintoja tehdessä huomioidaan myös organisaation sisältä koulutuksiin hakevat, joille mahdollistetaan siirtymä/työllistyminen erityisesti työvoimapula-aloille.

8.13 Työttömien työnhakijoiden työllistäminen

Palkkatuki on työttömän työnhakijan työllistymisen edistämiseksi tarkoitettu rahallinen tuki. Kunta-Helsingin osalta palkkatuen käyttö päättyy. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala on edelleen oikeutettu saamaan palkkatukea kuten hyvinvointialueet. Vuoden 2025 alusta sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala maksaa palkkatuetujen henkilöiden työnantajakustannukset ja saa näihin kustannuksiin myönnettyt valtion tuet. Sotepelle rahoitus jatkuu vuoden 2024 mukaisessa suhteessa.

Palkkatuen päättyessä palvelujen jatkuvuuden turvaamiseksi kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialalle sekä kaupunginkanslian viestintäosaston osallisuusyksikköön on lisätty palkkamäärärahoja, jotta aiemmin palkkatukirahoitteisesti hoidetut tehtävät pystytään turvaamaan muutostilanteessa. Nämä tehtävät täytetään ensisijaisesti Helsingin kaupungin uudelleensijoitettavista työntekijöistä ja helsinkiläisistä työttömistä työnhakijoista. Lisämäärärahan kohdentumista seurataan erillisen ohjeistuksen mukaisesti kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialalla sekä kaupunginkanslian viestintäosaston osallisuusyksikössä.

Helsingin kaupunki haluaa edistää jatkossakin työttömien työnhakijoiden työllistymistä myös Kunta-Helsingin tehtäviin. Vuonna 2025 varataan tähän tarkoitukseen keskitettyä rahoitusta Työllisyyspalvelut liikelaitokselle, joka tukee 50 % osuudella työttömän työnhakijan työllistymisen palkkakustannuksia 12 kuukauden mittaisissa

2.12.2024

---

työsuhteissa. Rekrytoiva taho vastaa 50 % palkkakustannuksia. Tämän rahoituksen käytöstä tehdään toimialakohtaiset suunnitelmat.

2.12.2024

---

9 ERILLISOHJEET

9.1 Hankintojen sääntely ja ohjeistus

Kunnallisessa hankintatoimessa sovelletaan hankintalain ja erityisalojen hankintalain ohella jokapäiväisessä toiminnassa myös kuntalakia, hallintolakia, tilaajavastuulakia ja julkisuuslakia.

Hankintalain mukaan hankintayksiköiden on pyrittävä järjestämään hankintatoimintansa siten, että hankintoja voidaan toteuttaa mahdollisimman taloudellisesti, laadukkaasti ja suunnitelmallisesti olemassa olevat kilpailuolosuhteet hyväksi käyttäen ja ympäristö- ja sosiaaliset näkökohdat huomioon ottaen.

Hankintojen toteuttamisessa ja kehittämisessä on otettava huomioon Helsingin kaupungin hankintastrategiassa kuvatut hankintastrategiset päävalinnat.

Työllistämisehdon soveltuvuus tulee harkita kaikissa niissä hankinnoissa, joiden enakoitu arvo ylittää 200 000 €.

Ohjeita kestävien ja vastuullisten hankintojen tekemiseen on intranetin hankinnat ja tilaaminen –sivuston vastuullisten ja vaikuttavien hankintojen sivuilla.

Harmaan talouden torjunnan ohjeet (Kp 205§ 12.10.2018) sisältää menettelytavat, joilla varmistetaan, että urakoitsijat, palveluntuottajat ja tavarantoimittajat ovat täytäneet vero-oikeudelliset ja työnantajavelvoitteensa.

Hankinnoissa noudatettavat kaupunkiyhteiset ohjeet löytyvät kaupungin intranetistä ”Palvelut ja tuki” -ylävalikon alavalikosta ”Hankinnat ja tilaaminen” (<https://helsinginkaupunki.sharepoint.com/Sites/Intra-Hankinnat-ja-tilaaminen>).

Hankintakäsikirja

Kaupungin hankintakäsikirjassa annetaan käytännönläheisiä neuvoja ja ohjeita julkisten hankintojen toteuttamisesta tarkoituksenmukaisella tavalla ja lainsäädäntöä noudattaen.

Hankintavaltuudet/-oikeudet

Hankinnasta päättäminen on julkisen vallan käyttämistä. Hankintavaltuuksilla määritellään mm. euromääräiset rajat viranomaisen oikeudelle päättää hankinnoista.

Hankintavaltuuksien osalta noudattamisohjeena todetaan seuraavaa:

- Hankintavaltuuksia noudatetaan kaikissa hankintapäätöksissä. Näin ollen hankintavaltuuksia noudatetaan myös päätettäessä hankintalain soveltamisalan ulkopuolelle jäävistä hankinnoista, kuten esim. kynnysarvon alle jäävistä pienhankinnoista ja kaupungin sisäisistä hankinnoista.

2.12.2024

- Hankintavaltuuksia noudatetaan hankintapäätöksissä, jotka perustuvat puitejärjestelyssä toteutettuihin minikilpailutuksiin.
- Hankintavaltuuksia ja niiden delegointia koskevat päätökset on pidettävä ajan tasalla.

Hankinnat viranhaltijan vastuulla

Hankintavaltuuksia ei voida siirtää työsuhteessa olevalle. Mikäli toimialan, liikelaitoksen tai viraston toiminnan tarkoituksenmukaisen hoitamisen kannalta on tarpeen antaa työsuhteessa olevalle henkilölle oikeus toteuttaa hankintoja, voi viranhaltija oikeuttaa alaisensa työsuhteessa olevan henkilön toteuttamaan hankintoja viranhaltijan vastuulla. Työsuhteisen henkilön on mahdollista tehdä hankintoja viranhaltijan vastuulla vain tilanteessa, jossa hankinnasta ei edellytetä erillistä viranhaltijapäätöstä.

Tilausvaltuudet/-oikeudet

Tilauksella tarkoitetaan näissä noudattamisohjeissa tilauksia, jotka perustuvat aiempaan hankintapäätökseen. Tällöin on kyseessä hankintamenojen hyväksymisestä. Rj päätöksessä 29.11,2022 § 84 määritellään, että menojen asiatarkastus ja hyväksyntä tarkoittaa tilausehdotuksen, ostolaskun, maksusuunnitelman, matka- tai kululaskun hyväksymistä tai sellaisen asiakirjan hyväksymistä, josta aiheutuu kaupungille meno eli maksettavaa. Mikäli tilaus ei perustu aiempaan hankintapäätökseen, noudatetaan tilausvaltuuksia ja tilauspäätöksiä koskevien kohtien sijaan hankintavaltuuksia ja hankintapäätöksiä koskevia kohtia.

Tilausta koskeva päätös on luonteeltaan täytäntöönpanoa, eikä tilausta koskevaan päätökseen sisälly julkisen vallan käyttämistä. Tilausvaltuuksilla määritellään viranomaisen tai työsuhteisen oikeudet päättää hankintapäätöksen mukaisista tilauksista.

Tilausvaltuuksien osalta noudattamisohjeena todetaan seuraavaa:

- Tilausvaltuudet voidaan määritellä mm. hankinnoissa toimivaltaisen viranomaisen erillisellä päätöksellä, hankintaa koskevassa asianomaisessa hankintapäätöksessä tai hankintaa koskevassa erillisessä täytäntöönpanopäätöksessä.
- Mikäli tilausvaltuuksia ei ole yllä mainitusti määritelty, noudatetaan tilauksia tehtäessä hankintavaltuuksia tai työsuhteiselle erikseen määriteltyä oikeutta toteuttaa hankintoja viranhaltijan vastuulla.

Vuoden 2025 aikana valmistellaan tilausvaltuuksien- ja oikeuksien määrittely hallintosääntöön.

Hankintapäätöksen muoto

2.12.2024

Hankintapäätös tehdään viranhaltijapäätöksenä tai toimielimen päätöksellä kaupungin asianhallintajärjestelmään Ahjoon seuraavasti:

- Hankintalain soveltamisalaan kuuluvissa hankinnoissa.
- Dynaamisen hankintajärjestelmän (DPS) sisäisissä kilpailutuksissa.
- Puitejärjestelyyn perustuvissa minikilpailutuksissa
- Hankintalain soveltamisalan ulkopuolelle jäävissä vähintään 60 000 euron hankinnoissa (lukuun ottamatta kaupungin sisäisiä hankintoja, jolloin päätös voidaan tehdä muulla tarkoituksenmukaisella tavalla).
- Hankintalain soveltamisalan ulkopuolelle jäävissä kilpailutetuissa hankinnoissa.

Muissa tilanteissa päätös tehdään tarkoituksenmukaisimmalla tavalla.

Hankintapäätöksen sisältö

Hankintapäätöksen muodosta on säädetty lainsäädännössä ja ohjeistettu hankintakäsikirjassa ja kanslian hallinto-osaston ohjeissa.

Noudattamisohjeena hankintapäätöksen sisällön osalta todetaan seuraavaa:

- Hankinnan arvo on merkittävä päätösasiakirjaan.
- Tilausvaltuudet on tarvittaessa merkittävä päätökseen.

Tilauksen muoto

Hankintaa koskevan tilauksen muodon osalta noudattamisohjeena todetaan seuraavaa:

- Tilausta koskeva ratkaisu dokumentoidaan tarkoituksenmukaisimmalla tavalla.
- Kaupungin yhteisiä tietojärjestelmiä käyttävät toimialat, virastot ja liikelaitokset tekevät tilauksensa pääsääntöisesti kirjallisesti Bosti-järjestelmää käyttäen.
- Tilausta koskevien tietojen oikeellisuus on tarkistettava ennen tilauksen vahvistamista.

Tilauspäätöksen sisältö

Tilausasiakirja sisältää kyseistä tilausta koskevat asialliset tiedot.

Laskutus

Hankintoihin liittyvän laskutuksen osalta noudattamisohjeena todetaan seuraavaa:

- Hankinnoissa tavaroiden ja palvelujen toimittajilta tulee edellyttää sähköistä laskutusta.

2.12.2024

- Laskuja ei tule hyväksyä, jos laskussa ei ole viitteenä tilausnumeroa tai sopimusnumeroa
- Laskun ja sen perusteena olevan tilauksen tietosisällön vastaavuus tulee tarkistaa ennen laskun hyväksymistä.

9.2 Autojen hankinta

Laki ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista tuli voimaan 2. elokuuta 2021. Lailla pannaan täytäntöön EU:n puhtaita ajoneuvohankintoja koskevan direktiivin vaatimukset. Laki velvoittaa kuntia ja valtiota hankkimaan tietyn osuuden vähä- ja nollapäästöisiä ajoneuvoja, kun ne tekevät uusia hankintoja. Laki koskee esimerkiksi kuntien, valtion tai seurakuntien ostamia ajoneuvoja ja liikennepalveluita. Lisäksi lailla säädellään käyttöoikeussopimuksella tehtyjä hankintoja.

Kaupunginhallitus päätti 9.5.2022 § 358 asettaa velvoittavat ympäristökriteerit Helsingin kaupungin ajoneuvo- ja kuljetuspalveluhankinnoille.

Toimialojen, virastojen ja liikelaitosten on edistettävä vähäpäästöisten ajoneuvojen hankintaa ja käyttöä. Kaupungin ajoneuvojen hankinnassa on otettava huomioon kaupunginhallituksessa päätettävät kriteerit.

Kaupungin työsuhdeautojen hiilidioksidipäästöjen enimmäismäärät määritellään kriteereitä koskevassa kaupunginhallituksen päätöksessä.

Lisäksi työsuhdeautojen kriteereinä ovat vapaan autoedun ja auton käyttöedun verotusarvot, joille vahvistetaan vuosittain enimmäisarvot.

Rahoitusjohtajan päätös tarvitaan autoveron ja arvonnlisäveron sisältävältä kokonaisuudelta arvoltaan yli 40.000 euron hintaisten henkilöautojen hankkimiseen.

Kansliapäällikön päätös tarvitaan henkilö- ja pakettiautojen, jotka lisäävät kaupungin autokantaa (ei koske liikelaitosten pakettiautohankintoja), hankkimiseen.

Toimialan tulee liittää autoesitykseensä aina rakentamispalveluliikelaitos Staran korjaamon kuntoarvio ja tarkastusselostus korvattavasta autosta. Samoin on menettävä hankittaessa henkilö- ja pakettiautoja leasingsopimuksella. Kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosasto koordinoi leasinghankintoja ja se on antanut menetelmästä tarkemmat ohjeet (katso myös noudattamisohjeiden luku 9.7 leasingrahoituksen käytöstä).

Autojen, kuten myös muun poistonalaisen irtaimen omaisuuden hankintaa varten varatut määrärahat sisältyvät liikelaitoksia lukuun ottamatta investointiosan lukuun 8 05, Irtaimen omaisuuden perushankinta.

2.12.2024

9.3 Kaupungin oman toiminnan kilpailuttamisen periaatteet

Oman toiminnan kilpailuttamista koskevat määräykset uudistettiin ja vietiin hallintosäännön muutoksena kaupunginvaltuustoon 28.2.2024, ja sen jälkeen kansliapäällikkö on antanut menettelytapaohjeet (4.3.2024 § 33) kaupungin oman toiminnan kilpailuttamista koskevien määräyksien soveltamiseksi.

9.4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta määrätään kaupunginvaltuuston (1.11.2023 § 250) hyväksymissä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteissa, kaupunginhallituksen (13.1.2020 § 12) hyväksymässä Sisäinen valvonta ja riskienhallinta Helsingin kaupunkikonsernissa -ohjeessa, hallinto- ja toimintasäännössä sekä kaupunginhallituksen hyväksymissä näitä koskevissa ohjeissa.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kaupungin johtamisjärjestelmää sekä kaupungin johdon ja hallinnon työvälineitä, joiden tavoitteena on varmistaa toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus. Riskit omistavat johtajat, päälliköt ja esihenkilöt. Riskienhallinnan tulee olla systemaattista ja riittävää. Nopeasti kehittyvistä ja toteutu-neista riskeistä sekä niiden vaikutuksista raportoidaan välittömästi omalle esihenkilölle.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä toiminta- ja menettelytapoja, joilla toimielimet, johtavat viranhaltijat ja muut esihenkilöt pyrkivät varmistamaan toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden, resurssien ja omaisuuden turvaamisen, sopimuksenmukaisuuden sekä raportoinnin ja tietojen luotettavuuden. Riskienhallinta puolestaan tarkoittaa järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analysoida ja hallita toimintaan ja tavoitteisiin liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia.

Riskienhallinnan osalta kaikki esihenkilöt vastaavat siitä, että keskeisimmät riskit nostetaan kaupungin riskiprosessiin ja tähän liittyvään konsernin riskienhallintajärjestelmään oman organisaation käytäntöjen mukaisesti. Eri toiminnoista, hankkeista ja projekteista nostetaan keskeisimmät riskit esim. oman palvelukokonaisuuden, palvelun tai yksikön riskienhallintajärjestelmään. Kaupungin eri palvelujen, toimintojen tai hankkeiden luonteen mukaan operatiivisessa riskienhallinnassa voidaan hyödyntää toiminnan kannalta tarkoituksenmukaisia operatiiviseen riskienhallintaan liittyviä prosesseja ja järjestelmiä. Johtavien viranhaltijoiden tulee varmistaa, että suurissa muutoshankkeissa eli hankkeissa, joilla on laajoja vaikutuksia kaupungin toimintaan ja talouteen, on järjestetty hankkeen alusta lähtien riittävät vaikutusten arvioinnit sekä dokumentoitu riskienhallinta. Kansliapäällikkö (12.10.2023 §144) on antanut kaupunkiyhteisiksi määritellyjä muutoshankkeita koskevan toimintaohjeen kaupunginkanslian, toimialojen ja liikelaitosten johtaville viranhaltijoille. Merkittävien muutoshankkeiden riskejä raportoidaan ja seurataan kaupungin riskienhallintajärjestelmässä.

2.12.2024

Kaupunginkanslian, toimialojen ja liikelaitosten merkittävimmät riskit ja hallintatoimet kootaan talouden ja toiminnan seurannan ennusteiden yhteydessä. Kaikki talousarvioennusteaikataulun yhteydessä raportoitavat riskit on dokumentoitava riskienhallintajärjestelmään. Riskien osalta raportoidaan riskit ja hallintatoimet sekä raportointikaudella toteutuneiden ja uhkaavien riskien että kaupunkikonsernin pidemmän aikavälin merkittävien riskien tilannekuvan osalta. Pidemmän aikavälin riskit tarkastellaan oman organisaation näkökulmasta ja kaupunkikonsernin merkittävien riskien arvioinnissa tunnistettuja, pääsääntönä valtuustokausittain tarkasteltavia, kaupunkikonsernin merkittävien riskien riskialueita hyödyntäen. Vuoden 2025 aikana tullaan käynnistämään uusi kaupunkikonsernin merkittävien riskien arviointiprosessi, joka kytketään osaksi strategiaprosessia.

Kaupunginkanslian, toimialojen ja liikelaitosten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan keskeisimmät tavoitteet, toimintaperiaatteet ja menettelyt on esitetty kansliapäällikön sekä johto- ja lautakuntien hyväksymissä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kuvauksissa. Organisaation sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kuvauksessa tulee määritellä, miten organisaatio toteuttaa kaupunkiyhteistä riskienhallinnan prosessia käytännössä. Vuoden 2025 aikana jatketaan kaupunkiyhteisen riskienhallinnan toimintamallin uudistamista ja tätä tukevan järjestelmän (Strategiajohtaja 16.6.2022 § 50) käyttöä.

Tilinpäätöksen toimintakertomuksessa kaupunginkanslia, toimialat ja liikelaitokset antavat selonteot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisesta (ml. sopimusten hallinta), merkittävistä riskeistä, valvonnassa havaituista puutteista ja toimenpiteistä niiden korjaamiseksi. Selontekojen tulee perustua dokumentoituun itsearviointiin. Selonteon laatimisohteet annetaan tilinpäätösohjeistuksessa.

9.5 Sopimustenhallinta

Sopimushallinta on osa kaupungin riskienhallintaa ja siihen sovelletaan kaupungin riskienhallinnan perusteita ja määräyksiä. Riskienhallintaan sisältyy kuntien sopimusosaaminen ja kyky hallita erilaisia sopimuksia koko niiden elinkaaren ajan. Lisäksi sopimusten hallinnassa sovelletaan hallinto- ja toimintasäännöissä annettuja määräyksiä sekä sopimusten hallintaa koskevia erityisohjeita, kuten Helsingin kaupunkikonsernin sopimusten hallinnan ohjetta.

Kaupungilla on käytössä sähköinen sopimushallintajärjestelmä, jota kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosasto hallinnoi. Sopimushallintajärjestelmän käyttöohjeet sekä kaupungin sisäiset sopimushallintajärjestelmän kaupunkiyhteiset yleisohjeet löytyvät [intranetistä](#).

9.6 Vakuutusrahastomaksut

2.12.2024

Kaupunginhallitus on päättänyt vakuutusrahaston sääntöjen 2 §:n perusteella talousarvion laatimista koskevien ohjeiden antamisen yhteydessä, että vuoden 2025 talousarviossa vakuutusrahastomaksun suuruus on yksi promille vakuuttamattoman poistonalaisen pysyvien vastaavien hyödykkeiden kirjanpitoarvosta. Vakuutusrahastomaksua maksetaan siitä ajankohdasta lukien, kun omaisuus merkitään taseeseen ao. käyttöomaisuustilille. Keskeneneräisestä omaisuudesta ei vakuutusrahastomaksua makseta. Maa- ja vesiomaisuudesta, aineettomasta käyttöomaisuudesta ja yleisessä käytössä olevasta omaisuudesta (esim. liikenneväylät, puistot, leikkipaiikat) ei veloiteta vakuutusrahastomaksua.

Liikelaitosten osalta vakuutusrahastomaksu on viimeksi kuluneiden kymmenen vuoden keskiarvo laitokselle maksetuista vakuutusrahastokorvauksista, kuitenkin vähintään yksi promille vakuuttamattoman poistonalaisen pysyvien vastaavien hyödykkeiden kirjanpitoarvosta.

Vakuutusrahaston maksuosuudet lasketaan ja kirjataan kirjanpitoon Talpassa. Kirjauksen on perustuttava laskelmaan, joka on laadittu käyttöomaisuustileittäin. Ne liikelaitokset, jotka tekevät laskelman itse, toimittavat tiedon Talpaan otsikolla Vakuutusrahastolaskelma/liikelaitoksen nimi (YHTTalpaKaupunkijakonserni@hel.fi).

Rahastosta korvattavien vahinkokustannusten vähimmäisraja on eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta 50 000 euroa. Vakuutusrahastokorvaus maksetaan tällöin vain tämän vähimmäisrajan ylittävästä osuudesta. Ulkopuoliselle vakuuttamattomalle kaupunginkanslian, liikelaitosten, tarkastusviraston ja toimialojen vastuulla olevalle omaisuudelle aiheutuneista alle 5 000 euron vahingoista korvausta ei tule hakea korvausta rahastolta, vaan ao. tahot vastaavat korvauksista itse. Arvioitujen vahinkokustannusten ylittäessä 50 000 euroa on vahingosta ilmoitettava kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolle sähköpostitse otsikolla vakuutusrahastokorvaus (kanslia.keskuskassa@hel.fi) mahdollisimman pian vahingon tapahduttua.

Vahingosta aiheutuneita kustannuksia on haettava korvattavaksi mahdollisimman pian kokonaiskustannusten ollessa tiedossa myös tapauksissa, joissa korvausta peritään vahingon aiheuttajalta tai muulta korvausvelvolliselta. Siltä osin kun vakuutusrahastosta jo korvatusta vahingosta saadaan myöhemmin korvauksia kolmantelta taholta, ko. summaa vastaava määrä tulee tilittää takaisin vakuutusrahastoon. Korvaushakemus tai ilmoitus tulevasta hakemuksesta on tehtävä viimeistään vahingotapahtumaa seuraavan vuoden loppuun mennessä. Lisätiedot: kanslia.keskuskassa@hel.fi

9.7 Leasingrahoituksen käyttö

Leasing-rahoituksesta annettuja ohjeita tulee noudattaa. Vuoden 2025 talousarviossa on määritelty rahoitusjohtajan oikeus leasing sopimusten tekemiseen enintään 100 miljoonan euron pääoma-arvosta. Nordea-Rahoitus Suomi Oy:n kanssa on tehty sopimus 20 miljoonan euron suuruisesta leasingrahoituslimiitistä (Rj 22.6.2022, 40 §). Em. limiitti on tarkoitettu ensi sijassa ajoneuvohankintoihin. Ko.

2.12.2024

---

limiitin ulkopuolisesta leasingrahoituksen käytöstä päättää rahoitusjohtaja talousarvion mukaisten valtuuksien puitteissa. Sopimuksen mukaan yksittäisten kohteiden vähimmäishankintahinta on 10-000 euroa (ilman alv) ja enimmäishankintahinta 5 miljoonaa euroa (ilman alv). Kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosasto koordinoi leasinghankintoja ja se on antanut menettelystä tarkemmat ohjeet.

9.8 Luottotappiot

Luottotappioita ei käsitellä myynnin oikaisuerinä, vaan ne kirjataan muihin toimintakuluihin. Rahoitustoimintaan liittyvät luottotappiot käsitellään muina rahoituskuluina.

Mikäli luottotappioiksi kirjattuja saatavia kuitenkin saadaan perintätoimenpiteiden seurauksena, ne kirjataan muihin toimintatuottoihin.

9.9 Luottokorttien käyttö

Maksu- ja asiakaskorttien hankkimisesta ja käytöstä on annettu kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston ohje (Rj 5.1.2018, 3 §).

Kaupunkia tai jotakin sen toimialaa, virastoa tai liikelaitosta sitovien luottokorttien hankintaan on saatava rahoitusjohtajan lupa.

Huoltoasemilla kaupunkia sitovan luottokortin käytöstä tekee päätöksen kunkin toimialan toimialajohtaja. Käytettäessä sitä huoltoasemilla on muista ostoista kuin poltto- ja voiteluaineista oltava eritelty kuitti.

9.10 Kaupungin pankkitilit

Pankkitilien avaamisesta kaupungin nimiin ja tilien käytöstä on annettu kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston ohje (Rj 8.10.2021, 56 §).

Tilien avaamisesta kaupungin nimiin sekä pankkitilien lopettamisesta päättää rahoitusjohtaja. Kaupungin päämaksuliikepankiksi on kaudelle 2023-2026 valittu Nordea Pankki Oyj.

9.11 Digitalisaatio ja tietohallinto

Kaupunginkanslian budjetissa on kaupunkiyhteiseksi sovittujen alustojen ja järjestelmien kehitys- ja ylläpitomenot. Vuonna 2025 painopiste on ICT-johtamisen uudistuksessa. Kaupunkiyhteisen digitalisaatio- ja ICT-kehittämisen keskeisiä hankkeita ovat HR:n, asianhallinnan, taloushallinnon ja talousohjauksen, hankintojen uudistaminen sekä API-integraatiopalvelun käyttöönotto.

2.12.2024

ICT- ja digitaalisten palveluiden käyttömenot budjetoidaan tuloslaskelmaan käyttötalouden ICT-tileille tiliryhmään ICT-palvelut. Käyttötalouteen kirjattavat pienhankinnat, joita ovat laitteet ja tarvikkeet kirjataan niille osoitetuille kirjanpidon tileille.

ICT- ja digitaalisten palveluiden käyttömenot kohdistetaan suunnittelussa ja seurannassa kehittämis- ja ylläpitokuluihin. Kehittämiskulut suunnitellaan ja ne kirjataan investointiohjeiden (Rj 17.10.2024 §61) mukaisesti joko käyttötalous- tai investointimenoiksi. Kehittämiskulut tulee arvioida ensimmäisen kerran muutosten tarveselvitys- ja hankesuunnitteluvaiheessa. Hankkeen kehittämisskuluja päivitetään kussakin hankevaiheessa ja ennusteiden yhteydessä.

Investointiohjeen mukaisesti (Rj 17.10.2024 §61) tietokoneet ja laitteet hankitaan pääsääntöisesti DigiHelsinki Oy:n kautta vuosikuluina ja kirjataan käyttötalouden ICT-tileille.

Koulujen vuosiluokille kerralla vuosittain hankittavat tietokoneet ja tabletit kirjataan investoinneiksi irtaimeen omaisuuteen. Muut toimialat kirjaavat tietokoneet ja laitteet aina käyttömenoiksi. Muut tietotekniikkalaitteet, kuten AV-laitekokonaisuudet, jotka täyttävät investoinnin määritelmän, kirjataan investoinniksi irtaimeen omaisuuteen.

Tietokoneohjelmistohankinnat eritellään Tietokoneohjelmistojen hankinta -excelin ohjeistamalla tavalla hankkeittain aineettomien oikeuksien investointiosan lukuun Tietokoneohjelmistot.

Toimialojen, liikelaitosten ja virastojen talousarvioehdotuksena Talous- ja suunnitteluosastolle toimittama Tietokoneohjelmistojen hankinta -Excel on ns. master excel, johon päivitetään tulosbudjetti ja ennusteet. Digitalisaatioyksikkö on lisännyt Exceliin sarakkeet Tulosityksikkö, Hankkeen vaihe, Omistaja, Kustannus-hyötylaskelma tehty (K/E), TuBu 2025 ja Ennuste 2025. Sarakkeiden Hanke/Tietojärjestelmä ja Käyttöönoton jälkeiset ylläpitomenot nimiä on muutettu.

Investointi-Excelin päivitykset tehdään tulosbudjetti- ja kunkin ennustekierroksen yhteydessä. Toimialojen ja liikelaitosten Excel- tiedostot tallennetaan Talous- ja suunnitteluosaston osoittamaan Teams-kansioon.

Tietokoneohjelmistojen hankinta -excelissä on seuraavat sarakkeet ja niiden täyttöohjeet:

- Tulosityksikkö
- Projektikoodi (projektin seurantakoodi)
- Hanke/Tietojärjestelmä
- Diaarinro
- Hankkeen vaihe (P-1 – P4)
- Lyhytkuvaus ja tavoitteet

2.12.2024

- Toimiala
- Omistaja
- Laji (korvaava, uusi, laajennus)
- Prioriteetti (lakisääteinen, jatkuvuus, strategia, muu)
- Kompleksisuus (pieni, keskikok., suuri)
- Laajuus (yksikkö, toimiala, kaupunki)
- Kaupungin HTP tarve (<10, 10-100, >100)
- Käyttöönnoton jälkeiset ylläpitomenot k€/vuosi
- Kokonaiskustannus (k€)
- Kustannus-hyötylaskelma tehty (K/E)
- TAE2025 (k€)
- TuBu 2025 (k€)
- Ennuste 2025 (k€)
- TS2026 ja TS2027 (k€)
- 2029 alustava, ... 2035 alustava (k€)

Tietokoneohjelmistojen hankintoja ohjaa ja ohjeistaa 1.10.2024 voimaan astuneet Investointiohjeet (Rj 17.10.2024 §61) ja Helsingin kaupungilla käytetyt projektiohjeet. Kaupunkiyhteisten muutoshankkeiden hallintamallin (KP 12.10.2023 § 144) hankkeita, niiden valmistelua, määrärahoihin ja hankintoihin liittyvää päätöksentekoa toteutetaan niitä koskevan toimivallan mukaisesti ja kaupunginvaltuuston hyväksymän talousarvion puitteissa.

Kehitys- ja ICT-hankkeet noudattavat hankehallinnan vaiheistusta ja käytäntöjä eli päätösportteja (P-1 – P4) ja niiden ohjeistusta investointikustannusten oikea-aikaisen määrittelyn tekemiseksi riippumatta, onko kyseessä kaupunkiyhteinen vaiko tiettyä toimialaa vai yksikköä koskeva hanke/projekti.

Kanslia, toimialat ja liikelaitokset budjetoivat oman toimintansa osalta DigiHelsinki Oy:n palveluveloitukset hyödyntäen yhtiön hinnoittelumallia. Yhtiön vuosittainen palvelutuotanto ja kulut mitoitetaan ennustetun asiakaskohtaisen palvelulaajuuden ja vuosittaisen vuoden 2025 alussa tehtävien liityntäsopimusten ja hankintatilausten pohjalta. Yhtiö veloittaa palveluistaan aiheuttamisperusteisesti tilausten ja sovitun hinnoittelumallin ja hinnaston pohjalta sekä raportoi toteumat asiakkaittain.

9.12 Laskutus ja perintä

Helsingin kaupungin rahasaatavien laskutus- ja perintäohjeissa (Rj 24.6.2021) todetaan, että kaupungin rahasaatavat on laskutettava ja perittävä tehokkaasti, nopeasti ja taloudellisesti noudattaen lakia, sopimuksia, hyvää perintätapaa sekä hyvän asiakaspalvelun periaatteita. Lisäksi ohjeissa todetaan, että toimialojen tulee huolehtia sopimussuhteiden riskien hallinnasta ja muutoinkin pyrkiä toiminnassaan aktiivisesti luottotappioiden vähentämiseen. Toimialojen on seurattava ja hyödynnettävä omalle toimialalleen tarkoituksenmukaisten uusien ja vaihtoehtoisten maksutapojen kehitystä yhteistyössä kaupunginkanslian ja Talpan kanssa.

2.12.2024

On tärkeää, että laskutus hoidetaan viipymättä sekä maksuajoissa toimitaan ohjeistuksen mukaisesti myös kaupungin toimialojen välisen sisäisen laskutuksen osalta. Huomiota on kiinnitettävä saatavien valvontaan, jota tulee tehdä säännöllisesti ja tehokkaasti. Hyvityslaskujen hyväksymisprosessi tulee järjestää asianmukaisella tavalla

9.13 Avustusten myöntäminen

Helsingin kaupungin avustukset ovat harkinnanvaraisia ja julkisesti kuulutettuja avustuksia. Avustusten myöntämistä ohjaavat kansallisten ja EU:n säädösten ohella vuosittain vahvistettava Helsingin kaupungin talousarvio, kulloinkin voimassa oleva avustusten yleisohje (Khs 28.10.2019 723 §) sekä avustusta myöntävän toimialan antamat mahdolliset erillisohjeet.

Avustukset on tarkoitettu yhteisöjen ja järjestöjen toiminnan tukemiseen. Näin ollen avustusmäärärahoja ei voi käyttää toimialojen järjestämien projektien rahoittamiseen tai muun toiminnan tukemiseen.

Edellä mainitun lisäksi Helsingin kaupungin toimialoilla ja keskushallinnossa voi olla esimerkiksi kaupunkistrategian mukaisia painopisteitä ja kriteereitä, jotka ohjaavat toimialojen ja keskushallinnon avustustoimintaa.

9.14 Valtiontukiarviointi

Kaupungin toimialojen, liikelaitosten ja virastojen on kaikkien sellaisten toimenpiteiden yhteydessä, joilla kaupunki kanavoi varoja yrityksiin, selvitettävä ennakkoon tuen hyväksyttävyyden EU:n valtiontukisääntelyn näkökulmasta sekä sisällytettävä kyseinen valtiontukiarviointi asiaa koskevaan päätökseen. EU:n valtiontukisäännöt koskevat toimenpiteitä, joilla julkinen sektori myöntää yrityksille vastikkeetonta ja valikoivaa taloudellista etua. Tällaisia toimenpiteitä voivat olla muun muassa erilaiset rahoitus-, avustus-, vakuus-, omaisuuden vuokraus- ja myyntipäätökset. Yrityksellä tarkoitetaan taloudellista toimintaa harjoittavaa yksikköä riippumatta sen oikeudellisesta muodosta.

Kaupunginkanslian oikeuspalvelut on julkaissut ohjeen valtiontukiasioista. Valtiontukiohje valmistelussa (2020)

9.15 Kehittämishankkeet, jotka toteutetaan ulkopuolisella rahoituksella

Valtionavustukset ja niihin verrattavat etuudet

Hallintosäännön 12 luvun 5 §:n 7 kohdan perusteella rahoitusjohtajalla on toimivalta hakea kaupungin puolesta valtionosuudet ja -avustukset sekä niihin verrattavat

2.12.2024

---

etuudet. Rahoitusjohtaja on siirtänyt toimivaltaa valtionavustuksien sekä niihin verrattavien etuuksien osalta. Kulttuurin ja vapaa-ajan, kaupunkiympäristön sekä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan yhteisten palvelujen johtajat päättävät toimialaansa koskevien valtionavustusten sekä niihin verrattavien etuuksien hakemisesta. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla perusopetusjohtaja sekä lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtaja päättävät toimialaa koskevien valtionavustusten sekä niihin verrattavien etuuksien hakemisesta (Rj 103 § 10.12.2018).

Toimivallan siirron yhteydessä on toimialat velvoitettu tekemään hankehakemuksista päätökset Ahjossa ja toimittamaan päätökset tiedoksi rahoitusjohtajalle. Lisäksi toimialojen tulee huolehtia, että jokaiselle rahoitusta saaneelle hankkeelle avataan laskentajärjestelmään projektitunniste menojen ja tulojen seuraamiseen. Lisäksi toimialojen tulee huolehtia rahoituksen myöntäjien vaatimasta seurannasta ja raportoinnista. Jos Helsinki toimii koordinaattorina eli rahoituksen välittäjänä, niin muiden kuntien tulot ja menot pidetään erillään Helsingin tuloslaskelmasta. Ne on käsiteltävä taseessa.

Helsingin kaupunki hoitaa sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen järjestämistehtävää, jota muualla Suomessa hoitavat hyvinvointialueet. Lainsäädännössä hyvinvointialueille suunnattavia avustuksia hakee sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan yhteisten palvelujen johtaja. Jos sotepe-toimiala tuottaa muita kuin sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen järjestämistehtävään kuuluvia palvelua kunnalle, se osallistuu näitä koskevan hankeavustuksen hakuvalmisteluun, mutta kaupunki toimii avustuksen hakijana.

EU-hankkeet ja muulla ulkopuolisella rahoituksella rahoitettavat kehityshankkeet

Keskitetyn hanketoiminnan määrärahassa on varauduttu kaupungin keskitetysti maksettavien Euroopan unionin ja muulla ulkopuolisella rahoituksella rahoitettaviin kehittämishankkeiden kustannuksiin.

Kansliapäällikön tekemän delegointipäätöksen 4.8.2021 §164 mukaan strategiajohtaja päättää EU-hankkeisiin osallistumisesta miljoonaan euroon asti (HEL 2021-008779). Päätösmenettelyyn tulee varata riittävästi aikaa ja strategiaosaston valmistelijaan tulee olla yhteydessä jo hankesuunnittelun alkuvaiheessa, jotta hankkeen käsittelyn aikatauluista, päätökseen tarvittavista asiakirjoista ja mahdollisesta keskitetystä erillismäärärahasta voidaan sopia.

Keskitettyä hankemäärärahaa (talousarvion kohdasta 1 50 04) voidaan myöntää kunta-Helsingin toimialoille ja virastoille (eli ei sotepelle) mikäli:

- Hanke toteuttaa Helsingin kaupunkistrategiaa ja hankkeen tavoitteet ovat linkitettävissä kaupunkistrategian tavoitteisiin.
- Hanke tuo riittävää uutuus- ja lisäarvoa kaupungille ja sillä on selkeät tavoitteet, tuotokset ja rajaukset ja sen vaikuttavuuden mittarit on selkeästi määritelty.

2.12.2024

- Hanke-ehdotuksessa esitetään riittävät ja realistiset resurssit toteutukseen sekä hyötyjen varmistamiseen.
- Keskitetyn hankemäärärahan myöntämistä edistää se, että hankkeessa tehdään yhteistyötä yli organisaatorajojen ja/tai hankkeessa on mukana useita Helsingin kannalta merkittäviä kumppaneita.

Lähtökohtaisesti hankkeille myönnetään keskitettyä määrärahaa enintään 40 % omarahoitusosuuksiin. Määräraha voidaan evätä muun muassa, mikäli hankkeen toteutus ei ole määrärahakriteerien mukainen, sen strategiakytkeytyminen tai sitoutuminen toimintaan ei ole riittävää tai määrärahoja ei ole riittävästi käytettävissä. Määräraha voidaan evätä myös myöhään käynnistetyn päätösmenettelyn takia. Forum Virium Helsinki Oy:n rahoitusosuudet on tarkistettu osaksi yhtiön perusrahoitusta, joten vuodesta 2025 alkaen rahoitusosuuksia enää osoiteta tästä määrärahasta (talousarvion kohdasta 1 50 04).

Myönteisen rahoituspäätöksen saaneille hankkeille tehdään määrärahapäätös sekä avataan tarvittavat projektitunnisteet kanslian strategiosaostolla. Osallistumispäätöksessä mainittu hankkeen vastuutaho vastaa projektitunnisteiden avaamisessa tarvittavien budjetoitietojen toimittamisesta kanslian strategiosaostolle sekä määrärahan seurannasta saatujen ohjeiden mukaisesti.

Myönnetyn hankekohtaisen määrärahan ylittävä käyttö tulee toimialan tai osaston maksettavaksi. Helsingin toimiessa hankkeen koordinaattorina, sille avataan myös toimintoalenumero. Jos Helsinki toimii koordinaattorina eli rahoituksen välittäjänä, niin muiden kuntien tulot ja menot pidetään erillään Helsingin tuloslaskelmasta. Ne on käsiteltävä taseessa.

Keskitetyn hanketoiminnan määrärahaan liittyviä toimintatapoja ja yhteistyötä kehitetään vuoden 2025 aikana. Muutoksilla varmistetaan kotiutettavan EU-rahoituksen määrän kasvattamisen lisäksi se, että EU-hankkeet tukevat Helsingin strategisten tavoitteiden toteutumista. Määrärahan käyttäjien tulee varautua mahdollisiin prosessi- ja toimintatapamuutoksiin, kuten myös käyttöä sekä toimeenpanoprosesseja koskeviin tietopyyntöihin ja muuttuneisiin raportointi- ja seurantaprosesseihin.

9.16 Sponsorirahan käytöstä

Toimialat, virastot ja liikelaitokset voivat etsiä omalle työlleen ulkopuolisten sponsoriin tukea. Yhteistyökumppaneita voivat olla esim. yritykset ja yhteisöt. Sponsoriyhteistyö on sisällöltään monimuotoista ja laaja-alaista. Se on sopimuksellista, molemminpuolista ja vastikkeellista. Sponsorointiyhteistyön kumppaneiksi hankittavien ja hyväksyttävien organisaatioiden tulee täyttää kulloinkin yleisesti hyväksytyt eettiset säännöt. Näiltä osin kumppanien hyväksymisestä vastaa aina toimialajohtaja.

2.12.2024

Jos toimialalla, virastolla tai liikelaitoksella on talousarviossa jo varattuna määrärahat esimerkiksi sellaiselle tapahtumalle tai hankkeelle, jossa kaupunki sekä valtio ovat ensisijaisia hakijoita ja joihin haetaan sponsoreita, niin lähtökohtaisesti tapahtumalle saatavan sponsorivastikkeen ei tulisi kasvattaa kaupungin hankkeeseen kohdentamia menomäärärahoja tai resursseja.

Useassa tilanteessa sponsorointi on kuitenkin luonteeltaan kehittämistä, jolla kaupungin omien palvelutuotantoa tukevien tapahtumien ja hankkeiden sisältöä sekä näihin käytettävää resursointia voidaan kasvattaa ilman että kaupungin kohdentama nettoramäärä muuttuu.

9.17 Jäsenyydet

Jäsenmaksuliitteessä (vuoden 2025 talousarvion liite 2, erikseen kunta-Helsingille ja sotepe-toimialle) on lueteltu kaikki ne järjestöt, joihin kaupunki on toimialojen, virastojen ja liikelaitosten esityksestä kaupunginhallituksen päätöksellä liittynyt. Toimialat, virastot ja liikelaitokset maksavat näiden järjestöjen jäsenmaksut talousarviomäärärahoillaan. Jäsenmaksut kirjataan menolajille ”Muut menot”.

Kaupunginhallitus päättää kaupungin liittymisestä järjestön jäseneksi toimialan, viraston tai liikelaitoksen asiasta tekemän esityksen perusteella. Esityksestä on käytävä ilmi, miksi jäseneksi liittyminen on välttämätöntä tai kaupunkistrategian tavoitteiden kannalta perusteltua. Järjestöistä eroamisesta voi päättää toimialan, viraston tai liikelaitoksen päällikkö. Päätöksestä on toimitettava ilmoitus ao. järjestölle ja pöytäkirjanote kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolle.

Mikäli toimiala, virasto tai liikelaitos ehdottaa liittymistä järjestöön, tulee samassa yhteydessä pyrkiä tarkastelemaan toimialan, viraston ja liikelaitoksen jäsenyyksiä kokonaisuutena ja mahdollisuutta luopua jostakin jäsenyydestä.

9.18 Innovaatorahaston käyttö

Vuonna 2025 innovaatorahastosta voidaan myöntää rahoitusta kaupungin talousarvioon kirjattujen suunnitelmien mukaisesti, kuitenkin enintään 1,5 miljoonaa euroa vuodessa. Rahaston säännöt, tarkemmat haku- ja raportointiohjeet sekä hakemus- ja raportointilomakkeet löytyvät osoitteesta (hel.fi/innovaatorahasto).

9.19 Osallisuusrahaston käyttö

Kaupunginhallituksen päätöksen 2.5.2023 § 283 mukaisesti osallisuusrahastosta kohdennetaan valmisteluperiodeittain talousarvioissa määritelty summa kaupunginhallitukselle osallistuvan budjetoinnin toteutukseen. Osallistuvan budjetoinnin ehdo-

2.12.2024

---

tuksista äänestäminen toteutetaan vähintään kaksi kertaa valtuustokaudessa. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusjaoston (7.4.2022 § 3) päätöksen mukaisesti talouden eriyttämisvelvoitteen johdosta kaupungin osallisuusrahaston varoilla ei jatkossa voida rahoittaa sosiaali- ja terveystalouteen tai pelastustoimeen kohdistuvia hankkeita 1.1.2023 alkaen.

Kaupunginhallituksen päätöksen (Kh 2.5.2023 § 283) mukaisesti pormestari päättää yhteneväisin ja läpinäkyvin perustein äänestykseen etenevät budjettiehdotukset sekä äänestyksen jälkeen vahvistaa äänestystuloksen, hankkeiden toteuttamisvastuussa olevat toimialat, osallisuusrahastosta rahoitettaviin ylläpitokustannuksiin varattavat hankekohtaiset määrärahat sekä vahvistaa toimeenpanon käynnistämisen. Äänestystuloksen vahvistamisen jälkeen kaupunki ja sen toimialat vastaavat budjettiehdotusten toteuttamisesta. Kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti osallistuvan budjetoinnin toteutuskierröksellä 2023–2024 niiden hankkeiden osalta, joiden vuosittaiset ylläpitokustannukset ylittävät 10 000 euroa, maksetaan ylläpitokustannukset osallisuusrahastosta ensimmäisen kolmen vuoden ajalta. Osallisuusrahastosta varataan näille osallisuusrahastosta rahoitettaville ylläpitokustannuksille tarvittavat määrärahat äänestyksen jälkeen toteutukseen etenevien hankkeiden mukaisesti kierroksen toteuttamiseen varatun 8,8 miljoonan euron määrärahan lisäksi.

Päätöksen ja määrärahaerittelyn (sisältäen ylläpitokustannukset) perusteella taloushallintopalvelut avaavat projektit ja niille sidottavat määrärahat. Käyttöomaisuushankkeet kirjautuvat osallisuusrahastolle keskeneräiseen käyttöomaisuuteen. Viestintäjohtaja toteaa päätöksellään hankkeet valmistuneiksi. Valmistumisen yhteydessä käyttöomaisuuskohde siirretään toimialan valmiiseen käyttöomaisuuteen. Mikäli valmiiksi todettavasta hankkeesta jää määrärahoja käyttämättä, niitä voidaan siirtää keskeneräisille osallistuvan budjetoinnin hankkeille, joilla on ilmeinen ja perusteltu lisämäärärahan tarve. Siirto voidaan toteuttaa vain toimialan sisällä saman osallistuvan budjetoinnin kierroksen hankkeiden välillä viestintäjohtajan päätöksellä. Hankkeiden välistä määrärahan siirtoa voidaan soveltaa myös osallistuvassa budjetoinnissa toteutuskierröksen 2020–2021 toteutuksessa olevien hankkeiden osalta. (Kh 2.5.2023 § 283). Käyttöomaisuuden kirjaamisesta valmiiseen käyttöomaisuuteen on rahoitusjohtaja antanut ohjeen (Rj 79 § 30.11.2021).

NOUDATTAMISOHJEISIIN LIITTYVIÄ OHJEITA JA PÄÄTÖKSIÄ

Osa noudattamisohjeisiin liittyvät päätöksistä on pysyväispäätöksiä, jotka löytyvät intranetin ohjeosiosta. Alla olevasta luettelosta löytyy sekä pysyväispäätöksiä että muita päätöksiä.

Avustusten yleisohjeet	Khs	28.10.2019	723 §
Eettiset periaatteet	Khs	28.10.2019	722 §
Hankintamenojen käsittelyn ohje	Rj	29.11.2022	84 §
Hankintakäsikirja			
Helsingin kaupunkikonsernin harmaan talouden torjunta-ohje	Kp	12.10.2018	205 §
Helsingin kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet	Kvsto	30.1.2019	29 §
Henkilöstöhankinnan periaatteet	Hj	22.10.2020	45 §
Henkilöstön kehittämisen periaatteet, ohje 2021			
Investointiohje	Rj	17.10.2024	61 §
Irtaimiston käsittelyohje	Rj	14.2.2020	10 §
Kassa- ja maksuvalmiusennusteiden laatiminen ja seuranta	Rj	6.7.2022	45 §
Katu-, liikenneväylä-, rata- ja puistohankkeiden käsittelyohjeet	Khs	21.5.2018	364 §
Kaupunkistrategia 2021–2025	Kvsto	13.10.2021	293 §
Käyttöomaisuuden arvostaminen 1.1.1997 sekä poistosuunnitelman vahvistaminen	Kvsto	18.9.1996	224 §
tarkistaminen	Kvsto	2.11.2001	
tarkistaminen	Kvsto	14.11.2001	322 §
tarkistaminen	Kvsto	9.10.2002	245 §
tarkistaminen	Kvsto	18.6.2003	142 §
tarkistaminen	Kvsto	29.11.2006	303 §
tarkistaminen	Kvsto	15.1.2011	
tarkistaminen	Khs	11.1.2016	
Käyttöä vailla olevan irtaimiston ja käyttöomaisuuden käsittelyohje	Rj	14.2.2020	

Lahjoitettujen taideteosten kirjanpito-ohje	Talpan tj.	31.5.2021	
Leasing-rahoitusohjeet intrassa			
Maksu- ja luottokorttien hankkiminen ja käyttö	Rj	5.1.2018	3 §
Maksuvalmiusennusteohje	Rj	6.7.2022	45 §
Matkustusohje	Hj	29.11.2021	58 §
Menettelytapaohje kaupungin oman toiminnan kilpailuttamista koskevien määräyksien soveltamiseksi	Kp	4.3.2024	33 §
Oman toiminnan kilpailuttamisen periaatteet	Khs	11.2.2008	170 §
Osallisuusrahaston keskeneräisen käyttöomaisuuden kirjauskäytännöt	Rj	30.11.2021	79 §
Pankkitilejä koskeva ohje	Rj	8.10.2021	56 §
Rahasaatavien laskutus- ja perintäohjeet	Rj	24.6.2021	36 §
Sisäinen valvonta ja riskienhallinta Helsingin kaupunkikonsernissa –ohje	Khs	13.1.2020	12§
Samanaikaiset palvelussuhteet kaupungilla ja keikkatyö -ohje			
Tehtäväjärjestelyistä johtuva uudelleensijoittuminen	x	x	x
Tilahankkeiden käsittelyohjeet	Khs	11.12.2023	752 §
Toimitilastrategia	Khs	22.6.2020	400 §
Työn tarjoamisen toimintaohje	x	x	x
Valtiontuki valmistelussa -ohje			
Yhteishankintoina toteutettavat hankinnat sekä toimialojen ja laitosten toimiminen yhteishankintayksikköinä	Kp	21.12.2022	254 §
Yhteishankintoina toteutettavat hankinnat, kaupunginkanslian toteuttamat yhteishankinnat	Kp	21.12.2022	254 §
Yhteishankintoina toteutettavat hankinnat, DigiHelsingin toteuttamat yhteishankinnat	Kp	21.12.2022	254 §